

ПАРЛАМЕНТСЬКІ СЛУХАННЯ

Побудова ефективної системи охорони інтелектуальної власності в Україні

Зал засідань Верховної Ради України

16 грудня 2019 року, 15 година

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

15:02:09

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Я думаю, що ми вже ближчим часом будемо переходити до початку наших парламентських слухань. Якщо всі готові, то я думаю, що ми можемо оголосити ці парламентські слухання відкритими.

Я одразу хотів би в першу чергу подякувати усім, хто зголосився взяти участь у таких надзвичайно важливих для розвитку української економіки та і держави в цілому слуханнях, які пов'язані з нашою інтелектуальною власністю, з необхідністю створення дієвого механізму реалізації прав у сфері інтелектуальної власності, захисту цих прав. І я дуже сподіваюсь, що сьогоднішнє наше обговорення, воно буде надзвичайно продуктивним, надзвичайно таким важливим, тому що за результатами цих всіх наших обговорень, слухань, дискусій ми обов'язково сформуємо загальну концептну таку дорожню мапу, яка буд після цього проведена через відповідний комітет і стане дороговказом для подальшого вдосконалення національного законодавства в цій сфері.

Перед тим, як я приступлю до загальних таких виступів, я хотів би, щоб ми одразу з вами домовилися про регламент. Тому що, як говорять в Одесі, про правила домовляємося на березі. Тому давайте ми зробимо таким чином. Спочатку я зроблю невеличке вступне слово. Після цього за пропозиціями, які надані мені від імені Комітету з питань економічного розвитку, буде доповідь Роксолани Андріївни Підласої, регламент виступу – до 5 хвилин. Після цього представники виконавчої влади і інші учасники слухань, також пропонується відвести до 3 хвилин з тим, щоб ми мали можливість все-таки вкластися у відведений нам Регламентом час.

Крім цього, я хочу нагадати, хто вперше буде виступати з трибуни Верховної Ради. Вам буде відведений час, за 30 секунд до його завершення буде такий противний звук "піп", це означає, що у вас залишається 30 секунд для того, щоб завершити свою думку і перейти до висновків. Це не означає, що у вас вже завершився час. Але якщо ви будете вкладатися в цей час, я буду дуже вам вдячний. Звичайно, я зможу дати по 10 секунд на завершення, але все-таки дуже прошу вкластися, тому що дуже великий список учасників у нас хоче взяти участь у цих парламентських слуханнях.

Крім цього, я сподіваюся, що буде більш спокійно ніж на попередніх парламентських слуханнях, але якщо комусь буде необхідність більш, скажемо так детально чути, про що

говорять, якщо будуть овації в залі, ви можете скористатись навушниками, які є в залі в кожного з вас, вдягнути для того, щоб почути доповідача. Але якщо ми всі нормально будемо притримуватися загальних засад та дискусій, я думаю, у цьому не буде потреби. Тому це такі основні.

Після цього, в мене пропозиція така. У нас працює секретаріат, який буде, я попрошу чи до секретаріату, чи відразу в ложу до доповідачів ви можете надсилати свої запитання, уточнення чи інші форми звернень громадян. Тому там одразу будуть опрацьовуватися і, у разі необхідності, в кінці завершення, підведення підсумків я надам до 15 хвилин доповідачу для відповіді на запитання, якщо такі, звичайно, будуть. І після цього ми з вами підведемо підсумки, і закриємо ці парламентські слухання. Якщо не буде зауважень? Немає. Тоді давайте, з вашого дозволу, будемо вважати ці парламентські слухання такими, що розпочали свою роботу.

Шановні колеги, дозвольте, я задля того, щоб не стомлювати вас якимись такими фразами загальновідомими, я хотів би просто підкреслити, що сьогодні в діяльності Верховної Ради питання інтелектуальної власності, її роль, розуміння для економіки є одним з найбільш визначальних. Я думаю, що більше про законопроекти, які ми будемо говорити, скаже пані Роксолана, а я просто хотів би наголосити декілька дуже важливих речей. Що сьогодні, якщо ми проаналізуємо економіки світових, найбільш потужних світових держав, ми повинні визначитися, що якраз складова інтелектуальної власності у валовому внутрішньому продукті складає до 40 відсотків окремих з них. І тому ми, спостерігаючи з тим, що відбувається в Україні, однозначно маємо визнати, що цього є однозначно мало для того, щоб ми говорили, що у нас створені всі умови для визначення комерціалізації захисту відповідного права інтелектуальної власності.

Зокрема, коли ми говоримо про Сполучені Штати Америки, то так за показниками 2018 року галузі, що інтенсивно користуються правами інтелектуальної власності, підтримують щонайменше 45 мільйонів американських робочих місць і приносять понад 6 трильйонів доларів США або формують майже 40, 38,2 відсотка валового внутрішнього продукту Сполучених Штатів Америки. Аналогічна ситуація в Європейському Союзі. За результатами відомства з інтелектуальності власності ЄС, активно використовують інтелектуальну власність майже 42 відсотки обсягів ВВП Євросоюзу, це 5,7 трильйона євро. І саме оці компанії забезпечували, генерували 82 мільйони робочих місць. Причому, що оплата на цих робочих місцях, як правило, на 46 відсотків вища ніж у порівнянні з підприємствами, на яких інтелектуальна власність не використовується. Крім цього, на ці підприємства припадає 90 відсотків обсягів торгівлі ЄС з рештою світу, це 96 мільярдів євро. Тому ми бачимо те, до чого, безперечно, нам треба прагнути.

В цій ситуації в Україні ми всі безперечно знаємо, що попри те, що йдуть відповідні економічні зрушення і Україна за результатами останнього періоду піднялася в Doing Business, все-таки ми маємо визнати, що за оцінюванням інноваційного розвитку національної економіки в ЄС Україна все ще залишається в групі країн, яка під назвою "інноватор, що формується". І тому політика держави у сфері інтелектуальної власності має бути невід'ємною складовою інноваційної політики, стрижневою для економічного розвитку.

І задача наша з вами, це не тільки задача Верховної Ради, оскільки Верховна Рада переважно формує тільки кінцеве рішення, створює площадку для обговорень і формує кінцеве рішення у вигляді законів, постанов, все-таки мені здається, що це спільна задача громадянського суспільства і фахівців у цій сфері сформулювати той належний механізм, який би в подальшому міг отримати форму закону.

Але особливо я хотів би підкреслити таку річ, що підсумком діяльності, яка вже розпочалася, став розроблений проект Національної стратегії і розвитку у сфері інтелектуальної власності

в Україні на період 2020-2025 рік, який визначає візію та перспективи національної системи інтелектуальної власності, стратегічні цілі, шляхи їх досягнення та дії щодо їх реалізації. Особливо мені було приємно, що я мав можливість долучитися до формування цієї стратегії ще на загальних початках її формування. І ви знаєте, що завдяки широкому обговоренню, широкій дискусії, а також співпраці з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності. Тому що були експерти з цієї організації, зокрема, Рон Марчант, який дуже високо оцінив, і сьогодні, я так розумію, буде його виступ з приводу цієї концепції, ми отримали продукт, який би ми хотіли обговорити, в тому числі і під час цих парламентських слухань. Тому що визначення стратегічного дороговказу є надзвичайно важливим і для розвитку галузі, і для розвитку і формування законодавства в цілому.

Я хотів би особливо підкреслити, що розробка стратегії відбувалася на базі Національного офісу інтелектуальної власності і інших суб'єктів, які входять до системи інтелектуальної власності і за сприянням Всесвітньої організації інтелектуальної власності, яка надала велику допомогу усім, хто брав участь у розробці цього проекту стратегії. Були проведені розширені консультації для оцінки ситуації та існуючих проблем з залученням відповідних органів державної влади економічного середовища, неурядових організацій, і після цього було здійснено комплексний експертний аналіз поточної ситуації в країні.

Попри те, що ми маємо сьогодні вже от певний д्राфт цього документу, я хотів би підкреслити, що в Україні, безперечно, залишається ціла низка питань, які би я дуже хотів би, щоб стали предметом сьогоднішніх обговорень. Насамперед, я глибоко переконаний, що в Україні ще далеко недостатнім є сам факт і процедура освоєння результатів інтелектуальної творчості та інноваційної діяльності, що становить основу конкурентоспроможної економіки України, економіки сучасних знань і діджиталізація або цифрової економіки, яка також буде в фарватері подальших, я думаю, декілька десятків років у світі.

Друге. Вкрай низьким залишається використання малими і середніми підприємствами потенціалу інтелектуальної власності.

Третє. Проблема, на яку я хотів би, щоб ми сьогодні під час слухань звернули увагу, це те, що недостатньо ефективним рівнем державного управління в сфері правової охорони інтелектуальної власності, що обумовлюється незавершеністю інституційної реформи в державі.

Четверта проблематика - це низький рівень взаємодії державних, професійних та громадських інституцій у сфері правової охорони і захисту інтелектуальної власності.

П'ятий – це високий рівень піратства і контрафакції. Я думаю, що це велика проблема, яку теж хотів би, щоб ми її сьогодні озвучили і обговорили з тим, щоб ну у нас не було більше такого звання, як держави-пірата, ми повинні все-таки вибудувати ті правила, тому що правила інтелектуальної власності – це, мабуть, одне універсальне глобальне право, яке дає можливість відчувати себе паритетним в усьому світі.

Наступне. Це недостатня участь правовласників об'єктів інтелектуальної власності у діях із захисту прав інтелектуальної власності.

Сьома проблематика, з якої би теж хотів, щоб ми поговорили, це незавершення процесу створення спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності, це теж велика проблема. Я дуже би хотів, щоб якраз оцей сегмент ми теж обговорили, тому що це спеціалізований судовий рівень захисту цієї категорії справ. Ми знаємо, що захист, він досудовий і судовий, тому дуже важливо, щоб у правоволодільців була можливість адекватна скористатися будь-яким способом чи формою захисту, яка йому необхідна для захисту його власних інтересів.

Восьме. Це питання патентного тролінгу. Я б теж хотів, щоб ми сьогодні про це поговорили.

Далі питання дев'яте, про яке я б хотів, щоб ми теж зазначили, це неналежний рівень прозорості у діяльності організації колективного управління. Ви знаєте, що створена відповідна законодавча база, але питання щодо реалізації цього залишається.

Дуже важливе питання, це необхідність формування послідовної політики у сфері інтелектуальної власності у системі науки і освіти. Тому що нам слід уже повернутися до того, кого ми готуємо, на базі чого і який рівень наукової розробки цієї проблематики. І що найкраще Україна в цьому може запропонувати світу.

І, звичайно, дуже важливе питання, я б його поставив питанням номер один, але як говорять англійці, last but not least, останнє в списку, але не останнє за значенням, це питання низької культури споживання інтелектуальної власності. Мені видається, що якраз питання культури інтелектуальної власності, питання того, що дитину з садочка повинні вчити, що заповідь "Не вкради" поширюється і на об'єкти інтелектуальної власності, і що це не є добре, це теж ми повинні обговорити і визначити свої пропозиції. Я думаю, що це має бути таке загальне бачення.

Тому крім цього, я хочу проінформувати вас, що вперше за всю історію діяльності Верховної Ради України створено міжфракційне депутатське об'єднання, яке називається "Інтелектуальна Україна", яке готове стати провайдером для всіх розумних хороших ідей, які з'являються якраз у сфері інтелектуальної власності, в сфері інновацій. Тому ще раз кажу, звертаюсь і до присутніх у залі, і до громадськості, до громадян України, – що ви не одні, і у вас є механізм в парламенті, який дасть можливість, у хорошому розумінні цього слова, лобювати найкращі ідеї, найкращі механізми з тим, щоб інтелектуальна власність, яка зароджується в Україні, отримала належний рівень її здійснення і її захисту.

Шановні колеги, я на цьому, в мене там ще багато папірців, але краще ми послухаємо людей, які набагато глибше ніж народні депутати розбираються у цій проблематиці. Єдине, що я просив би, щоб кожен з вас в межах того часу, який відведений, все-таки концентрувався на тих пропозиціях до чинного законодавства, щоб ми підвищували коефіцієнт корисної дії нашого спілкування.

Тому я на цьому завершую своє вступне слово. Я от хочу запросити до слова заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Роксолану Андріївну Підласу.

Роксолана Андріївна, я хочу нагадати, ваш регламент – до 5 хвилин. Будь ласка.

Дякую.

15:15:51

ПІДЛАСА Р.А.

Дуже дякую.

Шановні гості, шановні колеги, шановні високоповажні експерти, ви знаєте, що сьогодні насправді визначальний день для усіх сфер, які залучають результати інтелектуальної праці. Чому? Тому що вперше з 2007 року ми проводимо парламентські слухання, які присвячені проблематиці інтелектуальної власності. І цими слуханнями ми ініціюємо

загальнонаціональний діалог, щоби відповісти на запитання, що потрібно зробити для того, щоби система захисту прав інтелектуальної власності нарешті стала в Україні ефективною.

За даними Глобального індексу конкурентоспроможності в 2019 році Україна займає 118 місце в світі за рівнем захисту прав інтелектуальної власності. Це гірше ніж в Росії чи Молдові. Це гірше ніж в Китаї, який відомий тим, що він копіює технології.

В основі... Я хочу пояснити усім людям, українцям, які дивляться нас сьогодні з телеекранів, чому взагалі питання інтелектуальної власності важливе для економіки і чому саме Комітет економічного розвитку опікується цим питанням. В основі будь-якого економічного зростання лежить підвищення продуктивності праці. Цього можливо досягнути лише через модернізацію та освоєння інноваційних технологій. Я свідомо почала свою тезу зі слів про продуктивність праці, а не про інноваційні технології, тому що публічні дискусії про інновації дуже часто створюють помилкове враження ніби мета України – це перебудувати економіку України на виробництво айфонів та петкьюбів. Мовляв, ми не хочемо бути аграрною державою, ми хочемо бути високотехнологічною державою. Але це хибна дихотомія. Тому що насправді нам потрібні високі технології і в сільському господарстві, і в промисловості. І бажано ці високі технології не імпортувати, а виробляти всередині країни. Визначальною для цього є система інтелектуальної власності та побудова мостів між наукою та бізнесом для ефективного трансферу технологій.

Саме тому ми почали роботу Верховної Ради дев'ятого скликання з виконання домашнього завдання та ухвалення тих законопроектів, які були напрацьовані експертним та науковим середовищем ще у восьмому скликанні, але з різних причин не були ухвалені. Це був законопроект номер 1065 про охорону географічних зазначень. Минулого тижня Міністерство економіки вже видало перше свідоцтво про реєстрацію права на використання зареєстрованого зазначення походження товару. Ви всі добре знаєте, що це була гуцульська овеча бринза, яка вже має право на захист в Європейському Союзі.

Ми ухвалили законопроект номер 1062 про вдосконалення охорони прав... охорони прав на напівпровідникові вироби. Ми підтримали законопроект 0896 депутатів восьмого скликання щодо підтримки кінематографії в Україні та законопроект 1230 про зміни до Митного кодексу щодо захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. І ми взяли високу планку, чотири законопроекти, що вдосконалюють сферу інтелектуальної власності за чотири місяці роботи – це відчутний прогрес порівняно з темпами роботи Верховної Ради попереднього скликання.

Але нам усім, і мені особисто, і Комітету економічного розвитку ще дуже рано відпочивати. Наразі комітет рекомендував до розгляду та ухвалення в першому читанні три дуже важливі законопроекти. Це законопроект 2258 про посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьбу з патентним тролінгом. Це законопроект 2259 щодо реформ патентного законодавства. Нарешті, це законопроект 2255 про інституційну реформу, а саме: створення національного органу інтелектуальної власності. Очікується, що цей законопроект буде доопрацьований з урахуванням кращих положень альтернативного законопроекту 2255-1, тому що Україна зацікавлена у підвищенні фахового і ефективного забезпечення правової охорони інтелектуальної власності. І я насправді, у мене залишилося 30 секунд, які я хочу використати для того, щоб запросити усіх вас до обговорення законопроектів цих трьох і законопроекту про авторське та суміжне право, яке Міністерство економічного розвитку найближчим часом опублікує у себе на сайті та буде подавати на розгляд Верховної Ради, до обговорення цих законопроектів на базі комітету та вдосконалення їх до спільної роботи, тому що тільки разом ми зможемо створити такий продукт, який буде відповідати кращим інтересам як права власників, так і споживачів, так і всієї економіки України.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роксолано Андріївно.

Вже видно, що ви фахівець, у 5 хвилин рівно ви вклалися. Тому я також запрошую всіх інших триматися регламенту.

Єдине, що хотів би продовжити те, що сказала Роксолана Андріївна, це те, що усі доповіді, які будуть озвучені сьогодні, чи які не будуть озвучені, але ви надішлете нам, вони будуть сформовані у відповідний збірник і збірник буде, я так розумію, роздрукований, а крім цього, він буде розміщений на порталі, на сайті Комітету з питань економічного розвитку. Тому ще раз заохочую вас до відкритості, до публічності, до того, щоб нічого не втратити з того, що сьогодні буде сказано.

Я з превеликим задоволенням запрошую до слова начальника відділу сприяння захисту прав Державного підприємств "Український інститут інтелектуальної власності" (Укрпатент), доктора наук Миколу Юрійовича Потоцького. Будь ласка, Миколо Юрійовичу.

Підготуватися Цьвок Данилу Романовичу.

15:21:50

ПОТОЦЬКИЙ М.Ю.

Доброго дня, шановні колеги! Вельмишановний пане головуєчий! Вельмишановні народні депутати! Вельмишановні учасники парламентських слухань! В першу чергу я би хотів висловити вдячність ініціаторам цих парламентських слухань, голові Комітету з питань економічного розвитку пані Дмитру Наталусі, заступниці голови цього комітету пані Роксолані Підласі та пані Людмилі Буймістер, народному депутату. Також я би хотів висловити вдячність Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства за наполегливість та принциповість у провадженні реформи сфери інтелектуальної власності.

На цих парламентських слухань я маю честь представляти Укрпатент, єдиний в Україні заклад експертизи заявок на об'єкти права інтелектуальної власності. Цей заклад має історію діяльності більш ніж 25-річну.

Окрім експертизи заявок, Укрпатент виконує ще низу важливих функцій, які забезпечать функціонування та розвиток сфери інтелектуальної власності. Зокрема, вже на сьогоднішній день Укрпатент виконує функції національного відомства за низкою міжнародних угод, є міжнародним пошуковим органом, надає пропозиції стосовно вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності, сприяє забезпеченню діяльності Апеляційної палати та участі в судових справах.

Разом з тим, триває реформа сфери інтелектуальної власності, і наразі сьогодні будуть говорити про дуже важливі законопроекти у цій сфері. Я би хотів озвучити те, що Укрпатент підтримує позицію Комітету з питань економічного розвитку стосовно законопроекту 2255 та доопрацювання його з урахуванням прогресивних положень законопроекту 2255-1. Зокрема, стосовно правового статусу, порядку та формування, та повноважень відповідних структурних підрозділів національного органу інтелектуальної власності, стосовно запровадження громадського контролю за діяльністю національного органу інтелектуальної

власності, положень щодо електронного документообігу та ведення відповідних державних реєстрів.

Крім того, Укрпатент підтримує проекти законів стосовно посилення захисту прав на торговельні марки та промислові зразки, а також щодо реформи патентного законодавства. Ці законопроекти містять низку важливих повноважень і положень, які забезпечують імплементацію Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, запроваджують можливість у досудовому порядку визнати недійсними охоронні документи на промислові зразки, винаходи та корисні моделі. Тобто в правову систему України запроваджується інститут post-grant opposition. Цей інститут є вкрай важливим, оскільки забезпечує можливість у досудовому порядку вирішити питання і протидіяти патентному тролінгу та здирництву.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Але у вас ще 30 секунд було. Я дуже дякую, що ви зекономили. Дякую, Микола Юрійович.

Я запрошую до слова виконуючого обов'язки директора державної організації "Національного офісу інтелектуальної власності" Данила Романовича Цьвока. Будь ласка, Данило Романович.

15:24:47

ЦЬВОК Д.Р.

Шановні члени уряду, депутати, представники сфери, якби не NDA, я би назвав мінімум п'ять стартапів, створених тут в Україні командами українців, більше з того стартапи, які залучили іноземні інвестиції, 1 мільйон доларів плюс. Про них знають у світі.

Тут є один момент. Стартапи, зареєстровані в іноземній юрисдикції, патенти реєструються на іноземну компанію. Компанія, власником якої є інвестор. На жаль, це умови, на які змушені іти наші винахідники. Типовий сценарій українських інноваційних проектів. Далі еміграція української команди. Такий вигляд має інноваційна економіка України. Міф про комерціалізацію українського продукту потрібно розвіяти. За таких умов економіка нашої країни приречена. Це економіка, яка є сировинним придатком, економіка, яка продукує мізерну додану вартість. Вибачте, але це шлях економічного імпотента. Ось вам гола правда.

Національний офіс інтелектуальної власності створив 11 центрів підтримки технологій та інновацій по всій Україні, де вперше державна організація предметно консультує, надає підтримку і послуги інноваторам на різних стадіях розвитку їх проектів. Сьогодні ми супроводжуємо 31 проект, який завдяки нам економлять значні кошти і поки залишаються в Україні. Нам вдалося створити національний навчальний центр та отримати ліцензію надання освітніх послуг. Розроблено навчальні програми для 17 суб'єктів, які вже завтра можуть навчатися. Особливо це стосується підготовки патентних повірених.

Цього року Україна вперше була представлена на Генеральній асамблеї Всесвітньої організації інтелектуальної власності як інноваційний бренд. Ми показали українські стартапи усьому світу, довівши, що Україна не сировинний придаток на мамі Європи. Нами організовано процес розроблення проекту Національної стратегії розвитку інтелектуальної власності згідно методології всесвітньої організації інтелектуальної власності, розробку

якого курував міжнародний експерт Рональд Марчант. Понад 40 національних експертів взяли участь у розробці та багаторазових публічних обговореннях.

Стратегія відображає напрямок руху. Чи виконаємо ми це завдання, залежить від кожного з нас. Мені 29 років. І це середній вік нашої команди. Ми не виїхали за кордон. І наш поклик – інновації. Ми готові робити подальші кроки. Ми хочемо, щоб наші люди створювали інтелектуальний продукт тут. В інакшому випадку сьогоднішня зустріч – це знову гра. Або інновації, або й далі нехай хтось займається вічним базіканням про щось важливе та імітацією діяльності.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Даниле Романовичу!

Зараз у нас буде відеозвернення від заступника директора департаменту розвинених країн та країн з перехідною економікою Всесвітньої організації інтелектуальної власності Джованні Наполітано. Будь ласка.

15:27:54

ДЖОВАННІ НАПОЛІТАНО.

Доброго дня!

(Трансляція відеозвернення іноземною мовою)

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо пану Джованні Наполітано.

Єдине, я все ж таки просив би, це в нас перші такі слухання, комітет, якщо можливо, тому що, можливо, не всі володіють англійською, хтось вчив французьку, німецьку, все ж таки по можливості дублювати синхронним перекладом або зробити, щоб під час відео йшов текст, про що йдеться. Але я в будь-якому разі запевняю, що переклад цього тексту, правда, ми викладемо на офіційному сайті. Тому щиро вдячний.

Далі я хотів би запросити до слова віце-президента Національної академії наук України академіка Анатолія Глібовича Загороднього. Будь ласка.

15:31:59

ЗАГОРОДНІЙ А.Г.

Вельмишановний Руслане Олексійовичу, шановники учасники слухань! Інтелектуальна власність є основою сучасної інноваційної економіки. І тому в Національній академії наук України підтримка досліджень, спрямованих на отримання об'єктів інтелектуальної

власності, є одним з пріоритетів її діяльності. Винаходи, що створюються, використовуються в багатьох галузях: в медицині, енергетиці, оборонній сфері, машинобудуванні. Вказана діяльність здійснюється підрозділами з питань транспортних технологій та інноваційної діяльності в наукових установах. Ця діяльність забезпечена низкою актів Академії наук щодо стимулювання винахідництва, укладання договорів з винахідниками, виплати їм належної винагороди.

Водночас створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності в науково-технічній сфері в Україні здійснюється в дуже складних умовах. Відсутні податкові, кредитні механізми підтримки комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності та інноваційної діяльності, не здійснюється фінансування спільних досліджень та проекту транспортних технологій, наукових установ в закладах вищої освіти та підприємств, відсутня ефективна інфраструктура, комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності. Все це суттєво відрізняє Україну від держав-членів європейської спільноти.

Істотною проблемою є відсутність в Україні підготовки та перепідготовки фахівців з питань інтелектуальної власності, інноваційної діяльності для бюджетних установ. Протягом років не знімаються бар'єри стосовно утворення стартапів установами науки та закладами вищої освіти і неможливості отримання дивідендів від діяльності стартапів бюджетними установами. Слід сказати, що вкрай руйнівним для науково-технічного розвитку є збільшення попереднім урядом ставок, зборів, запатентування для бюджетних неприбуткових установ, а саме в 4 рази для винаходів та в 12 разів для корисних моделей. Водночас для всіх інших суб'єктів, включаючи іноземні організації, збільшення становило 2 рази – для винаходів та 3 рази – для корисних моделей.

На негативний вплив збільшення зборів на науково-технічну діяльність, відсутність обґрунтувань, відсутність розрахунку додаткових витрат бюджету було вказано керівникам Міністерства економіки у висновках наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, в листах Національної академії наук і так далі.

Стосовно науково-технічної сфери вважаємо найважливішим при реалізації стратегії, перше, реалізувати більше ніж десятирічний задум, що втілений практично в усіх країнах світу, а саме утворити в Україні сталу систему фінансування інноваційних проектів, проектів з трансферу технологій. Друге. Вслід за досвідом Казахстану, Франції, Ізраїлю створити в Україні фонд фондів та систему венчурних фондів з метою комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності.

Третє. Запровадити через...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 30 секунд завершити. Я продовжую вам на секунд час.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. 30 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ А.Г. Фахівців з інтелектуальної власності для бюджетних наукових установ та закладів вищої освіти.

І внести, четверте, внести зміни до постанови Кабінету Міністрів встановлення ставок зборів для бюджетних не прибуткових установ зі збільшенням до 2 разів – для винаходів та 3 разів – для корисних моделей по відношенню до ставок зборів, які діяли до змін внесених попереднім урядом.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Анатолій Глібович.

Я запрошую до слова суддю касаційного Господарського суду у складі Верховного Суду України Ігоря Михайловича Бенедисюка. Будь ласка, Ігор Михайлович.

15:35:55

БЕНЕДИСЮК І.М.

Дякую.

Панове народні депутати, шановні судді, запрошені, перш за все вдячний за можливість висловитися на такому чудовому заході своїми думками. І я думаю про те, про що сьогодні потрібно говорити, це потрібно говорити лише про вищий суд з питань інтелектуальної власності.

Але, виступаючи з цієї трибуни, у мене зараз якесь відчуття дежавю, тому що у 2007 році відбувалися парламентські слухання, також був заповнений зал, було багато різних висловлень. Але що відбулося на сьогоднішній день? Насправді відбулося лише одне. Суд створений, майже, на папері, але реально він не працює, тому що не завершений конкурс. І знову почалися обговорення. А чи потрібен цей суд? А навіщо його створювати? А чи багато справ буде для цього суду?

Колеги, я вам процитую зараз буквально два абзаци з парламентських слухань від 2007 року. Це якраз те, що стосувалося судової системи.

"Не в усіх судах загальної юрисдикції достатньою мірою запроваджено відповідну спеціалізацію налагодження навчання підвищення кваліфікації суддів, які забезпечують розв'язання спірних питань, пов'язаних з дотриманням прав інтелектуальної власності". Чи актуально це сьогодні? Абсолютно актуально.

"У зв'язку з недостатньою кількістю спеціально підготовлених суддів утруднюються вирішення спорів судами загальної юрисдикції та спеціалізованими судами, суттєво ускладнено розгляд спорів щодо дотримання прав інтелектуальної власності, що пов'язано передусім із законодавчо закріпленою процедурою ведення процесу у справах стосовно визнання недійсними охоронних документів, а також рішень щодо їх видачі у судах її різних юрисдикцій". Також абсолютно актуально.

Тому питання обговорення, чи потрібен суд з інтелектуальної власності або спочатку потрібна необхідна кількість справ з цієї категорії для того, щоб створити цей суд, це все одно, що розмовляти про те, що перше має бути – курка або яйце.

Є відповідний досвід. після парламентських слухань, точніше напередодні майже їх було у Вищому господарському суді створено відповідну спеціалізацію для суддів. І що відбулося? Через певний час кількість спорів, яка розглядалася судом, значно зросла. Чому? Тому що було куди звертатися, була відповідна стала судова практика, і відповідні категорії могли туди звернутися і отримати належне рішення. Навпаки, коли відповідним рішенням (тут багато присутніх знають про це) в 2015 році Верховного Суду України було направлено частину спорів з авторського права до місцевих судів, кількість спорів абсолютно швидко зменшилася чому? Тому що ну зрозуміло стало, що їх розглянути неможливо.

Ще що я хотів би сказати. зараза обговорюється питання про те, що можна наповнити суд з питань інтелектуальної власності також розглядом спорів з конкурентного законодавства. Я знаю, що це питання обговорювалося на круглому в комітеті, і я думаю, що абсолютно справедливо розробку Закону про Вищий суд з інтелектуальної власності почати якраз з обговорення цього питання, щоб він розглядав і ці спори. Відповідна спеціалізації з 2003 року існує в господарських судах, вона підтвердила можливість розгляду саме інтелектуальної власності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд.

БЕНЕДИСЮК І.М. І хочу сказати, що навіть частина законодавства, а саме недобросовісна конкуренція, ви знаєте, розглядається в антимонопольних... в антимонопольному комітеті. Тому я мушу закликати вас лише до одного – якнайшвидше прийняти Закон про Вищий суд з інтелектуальної власності, який би дав можливість розблокувати не тільки його створення, але й запустити його роботу.

На все добре. До побачення. Дякую за можливість виступити. .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Михайловичу.

Запрошується до слова керівник відділу з питань торгівлі та економіки Представництва ЄС в Україні Яна Герцег.

Шановні колеги, тут якраз, кому потрібен буде синхронний переклад, можете одягнути відповідні вушка. Будь ласка.

15:39:52

ГЕРЦЕГ Я.

Доброго дня, вельмишановні пані та панове. Дуже дякую вам за запрошення. Я знаю, хочу відзначити значне розуміння цього питання народними депутатами і справжні зусилля, які

докладаються урядом. Тому що, хоча ми бачимо тут дві новорічні ялинки, ми все одно обговорюємо це важливе питання у Верховній Раді.

Управління, здорове управління правами інтелектуальної власності є надзвичайно важливим і впливає на всі сфери життя, забезпечує захист споживачів і дає Україні належне місце на глобальній мапі інновацій, і також сприяє розвитку художньої креативної індустрії.

Отже, Верховна Рада і вже прийняла значну кількість законів, і ми значною мірою підтримуємо цю реформу. Особливо дуже важливо забезпечити виконання цих законів. Тому ми підтримуємо також і створення Вищого суду інтелектуальної власності, і створення відповідного "Національного офісу інтелектуальної власності".

Хотіла б зазначити кілька питань, які є особливо важливим для Європейського Союзу, які є частиною законодавчої роботи, що ведеться у Верховній Раді, зокрема, що стосуються законопроекту 2259 щодо патентів. Європейський Союз має значне занепокоєння, тому що цей законопроект, деякі положення цього законопроекту не відповідають літері... букві і духу закону... Угоди ТРІПС, і також Європейської патентної конвенції, і ПВЗВТ, оскільки цей законопроект значно обмежує дію застосування патентів.

І також хотіла би згадати проблему, яка стосується колективного управління і несплати роялті. Тут необхідна додаткова робота, що стосується визначення кабельної ретрансляції, оскільки це не відповідає також міжнародним угодам. Наразі відповідні положення закону поширюються лише на закордонну ретрансляцію, тому ми сподіваємося, що Закон 2255 вирішить цю проблему.

Що стосується акредитації, що є також частиною реформи колективного управління, ми підтримуємо створення Офісу інтелектуальної власності, який має забезпечувати акредитацію організації колективного управління і комітет, акредитаційний комітет, має виконувати лише дорадчу роль.

І я хотіла би скористатися своєю присутністю тут і зробити заяву, що Європейський Союз підтримує лише національний режим виснаження права. І я хотіла би звернути на це увагу. Але ми готові обговорити з усіма ту модель, яка буде найбільш корисною для України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я запрошую до слова директора Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України академіка Олену Павлівну Орлюк.

Будь ласка, Олена Павлівна.

15:43:19

ОРЛЮК О.П.

Шановні колеги, я рада всіх вас вітати. Ми знаємо, що сьогодні вдруге в Україні проводяться парламентські слухання, присвячені цій сфері, і я дуже сподіваюся, що, враховуючи сьогоднішню ситуацію, ми отримаємо добру волю і підтримку розвитку цієї сфери, нарешті отримаємо абсолютно інші результати, не ті, які мали в 2007 році.

Наразі сьогодні пропонується національна стратегія розвитку цієї сфери. Вона є дороговказом для нас і прошу її підтримати з урахуванням тих зауважень, які робилися і можуть сьогодні доноситися. Але це дорожня карта, яку ми маємо втілювати в життя найближчого часу. Ми розуміємо, які завдання повинні виконати аби ця сфера зрушилася і на наступних парламентських читаннях з цієї тематики ми говорили вже про абсолютно іншу ситуацію в сфері інтелектуальної власності.

Не хочу зупинятися на проблемах, ми їх дуже добре знаємо. Хочу сказати трохи про завдання та перспективи. Ми чекаємо на завершення законодавчої реформи. Дуже вдячна народним депутатам, які нарешті зрушили нашу реформу і я сподіваюся зараз, що будуть успішно завершені наші зміни до патентного законодавства, до законодавства в сфері промислової власності, ми отримаємо іншу картину, яка дозволить нам, національній системі, рухатися.

Також сподіваюся, що все-таки зміни у сфері авторського правового регулювання... при цьому ми зможемо говорити про виконання Україною зобов'язань за Угодою про асоціацію, але також маємо враховувати національні інтереси, продовжувати надалі діалог між національним бізнесом, міжнародною спільнотою, споживачами і громадськістю, і відшукувати баланс інтересів.

Маємо істотно підвищити якість правозастосування. Адже, наприклад, законодавство у сфері колективного управління на сьогодні вперше закріпило обов'язок держави утворювати збалансовану прозору модель. Відповідно саме на цих принципах маємо діяти в контексті акредитації організації колективного управління. Маємо створювати умови для того, щоб винагорода збиралась і виплачувалась, щоб цей процес був прозорий. І нарешті, маємо законодавчими заходами забезпечити, аби автори отримували таку винагороду, яка спонукала би їх до подальшої творчості.

Маємо створити умови, щоб креативні індустрії отримали реальне розуміння інтелектуальної власності та використали її механізми у своєму розвитку. Повинні, нарешті, завершити інституціональну реформу і отримати прозорий публічний ефективний національний орган інтелектуальної власності, який активно долучатиметься до реформи, яку провадить Мінекономіки.

Маємо забезпечити укріплення патентного портфелю підвищення якості патентів, адже це сприяє підвищенню конкурентоспроможності на товарних ринках і усуває монополію, яку дають патенти низької якості.

Повинні зацікавити, проводити політику зацікавлення національного заявника в патентуванні технологій обладнання. Маємо скорочувати строки розгляду ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, хвилину, да, якщо можна. Ми домовлялись. Одну хвилину ще дайте завершити.

ОРЛЮК О.П. Ми зацікавлені в тому, щоб діяльність НОІВ спрямовувалась не лише на підвищення якості правової охорони, але і на підтримку національного автора-винахідника, на створення зручних прозорих інформаційних ресурсів, на підвищення ефективності захисту прав інтелектуальної власності, просвітництва, підвищення культури в цілому, на міжнародне співробітництво. І саме в цьому варіанті вбачаю оптимальну модель функціонування цієї системи.

Ми зацікавлені в збереженні, посиленні і підвищенні фаховості національного експертного корпусу, а також корпусу судових експертів, усунення наявної державної монополії. Ми повинні нарешті запустити ІР-суд і дати можливість завершити підготовку цих суддів атестацією, щоб ми підвищили рівень захисту прав інтелектуальної власності, по якому так втрачаємо. Маємо вирішити проблеми освіти, тому що наразі сьогодні Україна не може забезпечити національну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки ще, Олено Павлівно? 30 секунд. Ну, це вже останніх 30 секунд.

ОРЛЮК О.П. Я дякую всім експертам, оскільки ми готували цю національну стратегію. І я прошу її підтримати. Ви знаєте, ми знаємо, як нам зрушити нашу систему. У нас все це виписано. Ми просимо доброї волі, підтримки, політичної волі і співпраці всіх органів влади, органів наших... всієї громадськості, бізнесу, тут присутні ті, кому ця сфера абсолютно до серця, хто віддав цьому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Павлівно.

Я запрошую до слова голову робочої групи з інтелектуальної власності Європейської бізнес асоціації Ганну Юрїівну Жарову. Будь ласка.

15:48:34

ЖАРОВА Г.Ю.

Колеги, доброго дня! Дуже дякую за можливість бізнесу висловитися з приводу побудови ефективної системи інтелектуальної власності. Отже, на нашу думку, є один недолік у Законі України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг": у ньому чітко не визначено, який саме принцип вичерпання прав діє на території України. І на нашу думку, цей недолік треба в найближчий час подолати і визначити національний принцип вичерпання прав як основний.

Пояснюю, чому ми переконані, що закріплення національного принципу вичерпання прав відповідає не тільки бізнес-інтересам, але і державним інтересам і в цілому кожному із нас як громадянину України. На прикладі медичного обладнання. На даний час будь-хто, третя сторона, імпортер може самостійно визначити, який саме МРТ або КТ апарат можна ввезти на територію України. Для цього йому не потрібно проводити декларування або сертифікацію, тому що всі декларації викладені на публічних сайтах закупівель. Надалі він передає це обладнання в приватну клініку, і ми як громадяни, які отримуємо обстеження, завдяки цим обладнанням не можемо бути впевнені, що таке обладнання проходило сервісне гарантійне обслуговування, що воно відповідає і відповідно настроєно інженерами виробника, а, отже, є потенційний ризик для нашого здоров'я і для того, що таке обладнання є небезпечним. Проте, коли ми приходимо в клініку, ми бачимо в першу чергу бренд обладнання, і саме власник торгової марки, виробник відповідає і несе репутаційні ризики за якість такого обладнання.

Крім цього, така ж ситуація і такі ризики є не тільки в медичній сфері, а і в сегменті побутової техніки. І саме національний принцип має забезпечити передумови для потрапляння на ринок України якісного обладнання, яке пройшло гарантійний сервіс, яке пройшло всі необхідні устаткування відповідно до рекомендацій виробника. На зараз, на жаль, у виробників немає такого інструменту контролювати і гарантувати надійний сервіс для обладнання, яке потрапляє на територію України.

Проте, крім репутаційних ризиків для власників торгової марки національний принцип, він би стимулював надходження до державного бюджету додаткових коштів тим, що стимулював би легальний імпорт. Крім того, як вже висловились колеги представники Європейського Союзу, неоднократно ЄС звертав увагу про необхідність закріплення в наших законодавчих актах національного принципу вичерпання прав, тому що в ЄС, як прикладі, діє регіональний принцип, який по своїй суті є національним для всього ринку Європейського Союзу.

Отже, сподіваємося, що наші побажання будуть враховані в...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам. Дякуємо.

Шановні колеги, я запрошую до слова Тетяну Петрівну Прокопчук.

Поки Тетяна Петрівна йде, у нас традиція така є: ми вітаємо дітей, які знаходяться на балконі. Хоч немає народних депутатів, давайте все-таки... Привіт! *(Оплески)*

15:52:06

ПРОКОПЧУК Т.П.

Це прекрасно, прекрасно, що діти зараз будуть чути.

Добрий день, дорогі колеги, шановні народні депутати, представники уряду. Протягом 27 років Американська торговельна палата в Україні є голосом бізнесу. І ми дякуємо керівництву та членам Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку за цю ініціативу та за можливість донести голос бізнесу сьогодні у цій залі з таких важливих питань, як захист прав інтелектуальної власності.

Уряд оголосив економічний план – зростання ВВП на 40 відсотків. План амбітний, але можливий. Важливою передумовою такого зростання є належний захист прав інтелектуальної власності, яка лежить в основі створення будь-якого інноваційного продукту, починаючи з насіння, комп'ютерної програми, медичного препарату, пісні чи фільму. Ми розробили 10 кроків для економічного зростання України, одним з яких є захист інвестицій та прав власності, зокрема прав інтелектуальної власності. Дійсно, в Сполучених Штатах індустрії з високою часткою інтелектуальної власності підтримують щонайменше 45 мільйонів робочих місць та становлять понад 38 відсотків ВВП. Такі результати можливі лише за умови належного захисту інновацій, талантів та креативу.

Сьогодні я хочу зупинитися на п'яти ключових пріоритетах від бізнесу. Перше – це якісне законодавство відповідно до міжнародних зобов'язань. У парламенті зареєстровано законопроект 2259. Ми звертаємо увагу на два моменти, які потребують доопрацювання. Перше – це суттєве звуження переліку об'єктів патентування; друге – це норма щодо

положення Болар. Ми вже надали детальні пропозиції і очікуємо на обговорення з бізнесом відповідно між першим та другим читанням.

Другий пріоритет – це використання ліцензійного програмного забезпечення. Курс на цифрову трансформацію, запуск єдиного порталу "Держава в смартфоні" вимагають використання ліцензійного програмного забезпечення усіма органами державної влади для захисту та безпеки даних.

Третій пріоритет. Належна реалізація механізмів ефективного управління майновими правами відповідно до нових положень законодавства у сфері авторського права.

Четверте. Захист прав у сфері інтелектуальної власності. Кожен потенційний автор, винахідник, інвестор має бути впевнений, що Україна забезпечить дієву систему захисту його прав.

Наш п'ятий пріоритет – забезпечення справедливості та запуск Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Нещодавно до Києва завітав один з найвідоміших голлівудських зірок Том Круз, який придивлявся до можливих локацій для нового фільму. Це черговий знак, що Україна має величезний креативний та інноваційний потенціал, розвиток творчих можливостей у сфері кіно, музики, науки, технологій, інновацій шляхом належного захисту прав інтелектуальної власності забезпечить зростання конкурентних переваг України у світі. Важливо піклуватися про компанії, зокрема захищати права інтелектуальної власності, тоді зростання ВВП у 40 відсотків та залучення 50 мільярдів доларових інвестицій буде mission possible.

Я дякую за увагу. І ми готові до співпраці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тетяна Петрівна.

Я запрошую до слова члена Торгово-промислової палати України Анастасію Павлівну Кожуру.

Будь ласка.

15:55:12

КОЖУРА А.П.

Дякую, пане головуєчий за слово.

Шановні колеги, одним із ключових аспектів побудови сприятливого бізнес-клімату є доступна та ефективна система охорони інноваційних досягнень, власне, інтелектуальної власності. Проте вже тривалий час в Україні саме поняття "інтелектуальна власність" асоціюється за результатами діяльності виключно наукових та освітніх закладів. Із щорічних звітів Укрпатенту ми бачимо, що ця категорія заявників на сьогодні формує 100 найактивніших на отримання патентів, і за минулий рік у цьому списку з'явилося одне промислове підприємство. В той же час статистична структура заявників провідних країн світу є кардинально протилежною.

У рекомендаціях Всесвітньої організації інтелектуальної власності щодо посилення ролі інноваційного підприємництва зазначено, що законодавча база пострадянських країн, у тому числі і України, характеризується фрагментарним характером, що спричинено відсутністю визначених методологічних засад комплексного формування цілісної інноваційної моделі економічного зростання. Перехід економіки на інноваційну модель розвитку можливий лише при провадженні комплексного підходу. При цьому інновації слід розглядати не лише як необхідну передумову, але як і адекватний в ринковій економіці засіб формування конкурентних переваг малого та середнього бізнесу.

Пріоритетними напрямками формування ефективної системи захисту прав інтелектуальної власності має стати усунення фрагментарного характеру та створення комплексної системи, яка включатиме інституційні, інфраструктурні податкові, фінансові та освітні компоненти. Зокрема, необхідно створити єдиний національний орган. Делегувати йому повноваження формування та реалізацію державної політики у цій сфері. До забезпечення сталості його роботи доцільно на законодавчому рівні встановити кваліфікаційні вимоги до його керівника, зокрема, наявність тривалого практичного досвіду роботи у цій сфері.

Варто відзначити, що ДП Укрпатент є єдиним відомством на теренах колишнього Радянського Союзу, яке здобуло статус міжнародного пошукового органу. І тому національний орган доцільно створювати та розвивати на базі Укрпатенту, який на сьогодні фактично виконує усі його функції.

Необхідно розпочати підготовку з приєднання України до Європейської патентної конвенції. Це складне рішення, реалізація якого потребуватиме комплексу дій протягом тривалого періоду, кінцевою метою якого є інтеграція України до ЄПВ без втрати наших конкурентних переваг.

Необхідно розпочати роботу з підготовки по приєднанню до ініціативи прискореного патентного діловодства, більш відомої як Patent Prosecution Highway. Це дозволить оптимізувати роботу патентного відомства та пришвидшити процедуру отримання патентів, та підвищить привабливість України для іноземного бізнесу.

Також Україна має розвивати шлях підтримки інноваційного власного підприємництва, шляхом податково-кредитного стимулювання інновацій, одним із ключових аспектів якого мають бути доступність пільгових кредитних ресурсів. При цьому доступність має бути вища усіх форм безповоротного фінансування. Зміна акцентів від субсидіювання за рахунок бюджету чи створених фондів на пільгове кредитування, що підвищує відповідальність та ефективність використання коштів.

Такий комплексний характер дій усуне фрагментарний наслідок та забезпечить комплексність стимулювання інновацій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд.

КОЖУРА А.П. Та підвищить економічне зростання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Анастасія Павлівна. Дякуємо.

Я запрошую до слова голову громадської організації "Всеукраїнської асоціації інтелектуальної власності" Олега Валерійовича Чернобая. Будь ласка, Олег Валерійович.

15:58:45

ЧЕРНОБАЙ О.В.

Доброго дня, шановний пане головуєчий, шановні присутні! Дякую за можливість виступити. Можливо, частково буду говорити непопулярні речі, але ми маємо те, що ми маємо. На світовому рівні в нас наразі визнано важливість сфери інтелектуальної власності, я не побоююсь цього слова, як єдиної сфери, яка може забезпечити динамічний і збалансований розвиток економіки будь-якої країни. В той же час, якщо ми звернемося в нашої державі, а саме статистики Українського інституту інтелектуальної власності, за останні 5 років кількість заявок на патентування винаходів в Україні зменшилась на 30 відсотків. В той же час, кількість заявок на реєстрацію знаків для товарів та послуг збільшилась на 60 відсотків. Тобто в 2018 році кількість заявок на патентування винаходів в Україні було подано всього 3 тисячі. З урахуванням того, скільки вийде на патент і скільки буде впроваджено в промисловість і скільки принесе дохід промисловцям, це буде мізерна кількість поданих заявок.

В той же час погляд на ті об'єкти, які зараз будуються в Україні, дозволяє встановити, що майже у сто відсотків випадках на місцях, де раніше існували фабрики і заводи, будуються, тобто існували промислові об'єкти, наразі будуються торгівельно-розважальні центри, наразі будуються магазини. Тобто на сьогоднішній день економіка України, на жаль, рухається в напрямку споживання, а не в напрямку продуціювання технологічних об'єктів.

В той же час світові індекси, про які вже говорили, такі як глобальний інноваційний індекс Bloomberg, індекс людського капіталу, відзначають високі показники людського капіталу в Україні, високий рівень технологічних можливостей промисловості, але дуже низькі рівні інтенсивності наукових досліджень та ефективності економіки. З цього слідує висновок, що Україна знаходиться наразі, на жаль, на стані і на шляху консервації своєї технологічної відсталості та на шляху створення інтелектуального капіталу у спосіб відтоку інтелектуального капіталу людського для інших країн.

Тому Всеукраїнська асоціація інтелектуальної власності, безумовно, відзначаючи важливе значення високих стандартів охорони прав інтелектуальної власності, забезпечення ефективного функціонування інноваційної економіки і креативної індустрії вважає необхідним застосування перш за все стратегічного планування і системних підходів в реформуванні державної системи правової охорони інтелектуальної власності.

В цьому відношенні хочу відзначити чотири основних елементи. Перше: необхідність розробки певних напрямків розвитку економіки як передумови розвитку сфери інтелектуальної власності. Друге: затвердження на нормативному рівні стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності для того, щоб ми почали її впровадження. Третє: прискорення створення ІР-суду для того, щоб ефективно налагодити сферу захисту прав інтелектуальної власності. І останнє: забезпечення розробки і прийняття Верховною Радою і іншими органами влади нормативних актів з урахуванням необхідності розвитку, перш за все, ринку об'єктів інтелектуальної власності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити 30 секунд.

ЧЕРНОБАЙ О.В. Тобто наразі в Україні відсутній ринок об'єктів інтелектуальної власності, і це стає негативним наслідком для всіх наступних негативних дій. Якщо ми забезпечимо спосіб прийняття нормативних актів лібералізацію підходів до реєстрації, до створення, перш за все, об'єктів інтелектуальної власності, якщо ми створимо певні заходи стимулювання і певні пільги для створення об'єктів інтелектуальної власності, забезпечимо розвиток економіки, забезпечимо ринок інтелектуальної власності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олеже Валерійовичу.

Я запрошую до слова експерта Коаліції Реанімаційний пакет реформ Сергія Миколайовича Галетея. Будь ласка, Сергій Миколайович.

16:02:45

ГАЛЕТЕЙ С.М.

Доброго дня, дійсно, 12 років тому були слухання в цьому залі і сказали, що стан управління інтелектуальної власності дуже поганий, 12 років – це дуже великий крок. За цей крок, в принципі, мало що зроблено. Україна входить до списку 301, це перелік країн-порушників. На початку 2018 року пан Трамп, Президент США, погрозами, що будуть зняті преференції, примусив прийняти законопроект 7466. Він був дуже поспіхом підготовлений, в дуже стислому режимі його питалися виправити, але це звинувачення, що несправедливе, непрозоре управління системою колективних організацій в Україні виправили тільки непрозоре. Дійсно, багато вимог в законі стало про прозорість, але несправедливість осталася.

В принципі, зараз ситуація, наприклад, для кінематографу та в цілому для аудіовізуальної сфери погіршилися. Цей Закон про колективне управління, він страждає на низку базових і секторальних недоліків. До базових можна віднести, наприклад, просто порядок та критерії акредитації надмірно спрощені, не врахована специфіка кожного способу використання, жодним чином не врегульовується використання онлайн, база тарифу вона дуже сумнівна, там якісь надходження або прибуток, відсутнє чітке розподілення винагороди між категоріями правовласниками, відбулася експропріація нерозподілені винагороди на користь державної структури і багато інших. Але мене дуже турбує аудіовізуальний сектор кінематографія, яка знаходиться в ситуації "на много погіршилася".

Ще я скажу, що головного не відбулося в цьому законі, розподілення сфер колективного управління за типом творів. Було неправильно розтлумачено директиву ЄС 2014 року 26. Там було сказано про вільно обирати, вільно обирати ОКУ, вільно права та категорії, які передаються, вільно скасовувати, а не вільно створювати. Діяльність колективного управління – це дуже фахова діяльність, і не може будь-хто створювати ОКУ.

В принципі навіть така сфера, як добровільне, це щось дуже незрозуміле, тому що для ОКУ зазвичай застосовується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще 30 секунд.

ГАЛЕТЕЙ С.М. Для ОКУ зазвичай застосовується... поширюється обмеження стосовно Закону "Про захист економічної конкуренції". Тобто це в принципі розширена форма управління. І несправедливо було усунено місцевих авторів отримувати винагороду за кабельну ретрансляцію. Це кричущий рівень ущемлення прав аудіовізуальної сфери.

Відсутність суб'єкта, як такого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд.

ГАЛЕТЕЙ С.М. Але коли був поданий законопроект 7539, який теж був не дуже якісний, робоча група при Комітеті освіти і культури... вірніше, науки і освіти, дороблювали цей законопроект десять місяців. І ми вважаємо, що зараз, щоб вилікувати стан з авторськими правами, треба взяти редакцію цього законопроекту утворити робочу групу, місяць його поправити і можна терміново прийняти. Бо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Спасибі.

Я запрошую до слова члена медичного та фармацевтичного права... члена Комітету медичного та фармацевтичного права Національної асоціації адвокатів України Оксану Юрїївну Кашинцеву. Будь ласка, Оксана Юрїївна.

16:06:46

КАШИНЦЕВА О.Ю.

Шановний головуючий, вельмишановне експертне середовище, шановні представники уряду.

Ми вітаємо ті законопроектні ініціативи, які знайшли своє відображення в законопроекті 2059, який передбачає реформування патентного законодавства в сфері охорони здоров'я на тих засадах, на які Україна давно вже має право і на які просто нам на сьогодні бракувало політичної волі. Особливість, чутливість сфери охорони здоров'я до патентної охорони визнана на рівні міжнародних організацій. Так, декларацією третього тисячоліття визнається, що фармацевтичні компанії повинні сприяти доступу пацієнтів до ефективних дешевших лікарських засобів. Всесвітню організацію охорони здоров'я в її засадничому документі "Глобальні стратегії і плану дій в сфері охорони здоров'я та інновацій" говориться про те, що сфера охорони здоров'я повинна бути орієнтована на розвиток національної генеричної промисловості, яка дає можливість мати ширший доступ до необхідних, життєво необхідних лікарських засобів.

Крім того, нами цей шлях вторувався, я маю на увазі членів робочих груп, які були залучені до розробки законопроектних ініціатив не один рік. Це 5-річний досвід роботи пліч-о-пліч з

експертами Програми розвитку ООН України та Всесвітньої організації охорони здоров'я. Ми раді, що відбулася певна тяглість і розуміння, і політична воля в тому, що Україна повинна імплементувати той інструмент, який закладається Угодою про асоціацію, зокрема статтею 219, яка так і називається Patent an public health. Цією нормою передбачається необхідність і можливість, в першу чергу, імплементация гнучких положень Угоди ТРІПС та Дохійської декларації про Угоду ТРІПС і громадське здоров'я.

Тут лунало сьогодні від пані Підласої цифра, що ми займаємо 118 місце за рівнем охорони інтелектуальної власності. А чи знає шановне товариство, що відповідно до статистичних даних Всесвітньої організації інтелектуальної власності Україна посідає третє місце в Європі за кількістю виданих патентів в сфері охорони здоров'я. Я сюди включаю клас – і медицина, і лікарські засоби. Перед нами Молдова, Білорусь і Росія. А за нами? За нами Австрія, Німеччина і Франція. Звідси постає очевидне питання якості тих патентних охоронних документів, які на сьогодні видаються в Україну. Відтак, нами вітається і запровадження Положення Болар, яке віднайшло своє закріплення в законопроекті 2059, яке дає можливість швидко виходити генеричним препаратам на ринок і підтримує національного фармовиробника. І ми не повинні соромитися стояти на принципах захисту суспільства і національного виробництва. І ми, безперечно, підтримуємо принцип міжнародного вичерпання прав інтелектуальної власності, які забезпечують здорову конкуренцію на ринку як в цілому товарів і послуг, так і на ринку лікарських засобів.

Також стосовно критеріїв патентоздатності, так, як було це виписано і на сьогодні виписано в законопроекті 2059, нами також безперечно підтримується, оскільки це справедливий критерій, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити.

КАШИНЦЕВА О.Ю. ...з наших пацієнтів і з нашого суспільства останні вершки, коли викладаються і продаються останні статки, викладаються останні копійки для того, щоб купити ліки, які в Україні чомусь втричі і в чотири рази дорожчі, ніж в сусідніх європейських країнах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Оксана Юріївна.

Слово надається заступнику генерального директора з цифровізації та інновацій державного концерну "Укроборонпром" Васильєвій Надії Борисівні. Будь ласка, Надія Борисівна.

16:10:27

ВАСИЛЬЄВА Н.Б.

Так, доброго дня всім. Перш за все я хочу зазначити, що основна можливість у сфері патентного права полягає в тому, що українські патенти повинні поважатись у світі як... Їх повинні поважати перш за все потенційні партнери, а для цього процеси в Україні повинні

відповідати світовим стандартам. Тобто перед реалізацією офіційних патентів повинен бути реальний огляд на патентоспроможність.

Якщо казати про те, що відбувається на сьогоднішній день, то крім того, існують питання примусового виконання: чи будуть відповідні світові стандарти патентного права в Україні, та чи патенти, що видаються в Україні, підлягатимуть такому ж перегляду, як в США та інших країнах до їх видачі.

Щоб стати інноваційною новою компанією у сфері оборонної промисловості "Укроборонпрому" потрібно створювати відкриту кооперацію та стимулювати розвиток екосистеми нового збройного потенціалу України. А для цього необхідно вирішити ряд викликів у сфері захисту інтелектуальної власності для подальшого розвитку галузі.

Наприклад, перше – це необхідність реформування законодавства про службові винаходи. На сьогоднішній день, щоб роботодавець зміг подавати заявку на патентування, законом передбачено низку застарілих вимог. Наприклад, строки 4 місяці на укладання договору з працівником та виплати йому винагороди відповідно до економічної цінності. Проте у роботодавця та у винахідника можуть бути різні бачення. Відсутність норм по роялті для типових розробок ускладнює цей процес.

Друге, наприклад, визначення службового винаходу, зокрема таким буде у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручень роботодавця за умови, а службові обов'язки зафіксовані в трудових договорах, посадових інструкціях і так далі.

І третє - це секретність винаходів. Чимало винахідників побоюються взагалі подавати заявки, особливо у військовій сфері, адже є ризики, що їх винахід буде віднесений до секретних і відповідно законодавство має бути переглянуте на предмет відкритості і відповідності сучасним викликам.

Ну, і ще одне – це збільшення зборів, в деяких випадках більш ніж в 4 рази, провокує заявників не подавати взагалі заявки в Україні, а подавати в інші держави. І таким чином власниками наших патентів стають Польща, США, Китай тощо. В свою чергу це негативно впливає на кількість та якість заявок, які подаються в Україні.

Хочу зазначити, що порядок розроблення, освоєння та випуску нових видів продукції оборонного призначення, а також припинення випуску існуючих видів такої продукції затверджується Постановою Кабінету Міністрів від 2013 року №120 і містить визначення видів документації. Це конструкторське, технічне, технологічне і так далі.

І хочу тут зазначити, що для того, щоби ми дійсно могли отримувати власність на свої патенти, нам треба дуже чітко зрозуміти, що насамперед є власністю України, бо документація, яка була створена на підприємствах Радянського Союзу, ще незрозуміло, кому належить і для цього нам треба дійсно подивитися на таку документацію, підняти архіви і пропрацювати це.

Таким чином не може бути єдиного підходу до визначення осіб, яким належать майнові права інтелектуальної власності для всієї наявної на підприємствах-учасниках "Укроборонпрому" технічної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд.

ВАСИЛЬЄВА Н.Б. ...та ремонтної документації. В жодному конкретному випадку слід досліджувати законодавство, яке діяло на момент створення. За умови дотримання норм законодавства, у тому числі чинного, на момент створення документації, норм міжнародних договорів та інше, ми можемо стверджувати, що наш державний концерн за наявності відповідних підстав може визначати право інтелектуальної власності. Таким чином наша військова галузь зможе забезпечувати себе не лише з серійного виробництва, а й з досліджень та розробок, інтелектуальних розробок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Дякуємо. Дякуємо.

Я запрошую до слова представника ЦНДІ озброєння та військової техніки Збройних Сил України Слюсаря Вадима Івановича. Будь ласка, Вадим Івановича.

16:14:28

СЛЮСАР В.І.

Дякую.

Шановні учасники слухання, Міністерство оборони України як основний замовник державного оборонного замовлення зацікавлене і повинно здійснювати ефективний захист інтелектуальної власності, створеної при виконанні науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт за державним замовленням. Проте існує низка проблем, без вирішення яких це неможливо.

Перше з них є невизначення органів державної влади як суб'єктів права інтелектуальної власності. У зв'язку з цим не передбачена можливість набуття органів державної влади майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності. Законом України "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій" визначено, що майнові права на технологію та її складові, що створені в процесі виконання НДДКР за бюджетні кошти, належить організаціям та підприємствам, виконавцям цих робіт. Замовникам органу державної влади, які здійснюють фінансування, передаються від виконавцям лише майнові права на технології, що мають державну таємницю. Це становить лише певну частку технологій та об'єктів права інтелектуальної власності, яке розробляється за державним оборонним замовленням.

Альтернативного визнання держави суб'єктом інтелектуальної власності може бути створення єдиного державного органу з управління результатами діяльності військового спеціального призначення та подвійного використання. Інша прогалина в законодавстві – невизначеність правового статусу і результатів інтелектуальної діяльності в оборонній сфері. На теперішній час нормативно-правова база України не дозволяє віднести конструкторську документацію, що створюється під час виконання дослідницько-конструкторських робіт, до жодних з існуючих об'єктів прав інтелектуальної власності. Без цього неможливо визначити обсяг правоохоронної конструкторської документації, здійснити облік та оцінку у складі нематеріальних активів, а також ефективно контролювати використання.

У зв'язку з цим пропонується запровадити поняття "результати інтелектуальної діяльності військового спеціального призначення та подвійного використання", визначити обсяг їх правової охорони, особливості ідентифікації, оцінки та обліку. Альтернативним варіантом

правоохоронної конструкторської документації є охорона комерційної таємниці або ноу-хау за умови розроблення необхідних законодавчих та нормативно-правових актів.

Наступна проблема – відсутність єдиного державного обліку результатів інтелектуальної діяльності в зазначеній сфері. Існуючих загальнодержавного обліку результатів недостатньо для здійснення ефективного контролю за створенням і використанням результатів науково-дослідної і дослідно-конструкторської діяльності. Міністерством оборони України пропонується створення єдиного реєстру результатів діяльності такої діяльності. Запропонований реєстр має включати всі такі результати, що створюються за бюджетні кошти, передаються в тому числі і за кордон, а також закуповуються або отримуються всіма державними замовниками з оборонного замовлення.

Чутливим питанням є розмір зборів за дії, пов'язані з охороною прав на інтелектуальну власність. Підтримка чинності незначної кількості патентів, що є власністю підприємств, є дуже складною. Спорідненою проблемою є винагорода за використання науково-технічної продукції. Потребують законодавчого врегулювання питання обліку бухгалтерського результатів інтелектуальної діяльності, встановлення відповідних видів бюджетної класифікації.

Більшість зазначених пропозицій вже включено до проекту Національної стратегії в пункті 8.3. Тому я її підтримую у цій частині. Однак, відповідні заходи необхідно проаналізувати, не відкладаючи на 2025 рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Вадиме Івановичу.

Я запрошую до слова керівника Академії інтелектуальної власності Національного офісу інтелектуальної власності, доктора юридичних наук Кулініч Ольгу Олексіївну. Будь ласка, Ольга Олексіївна.

16:17:42

КУЛІНІЧ О.О.

Доброго дня, шановні колеги, шановний пане головуєчий! Мені надано можливість представляти Академію інтелектуальної власності на парламентських слуханнях. Наразі всім відомо, що конкурентний ринок – це конкуренція нематеріальних активів, де підготовка фахівців в цій сфері відіграє неабияку роль.

Наразі в Україні існує проблема неналежного рівня правової культури у сфері інтелектуальної власності та недостатнього рівня підготовки фахівців, діяльність яких пов'язана з інтелектуальною власністю. І саме тому одним з важливих питань постає впровадження освітньої діяльності у сфері інтелектуальної власності на належному рівні, зокрема при підготовці патентних повірених та проведенні просвітницьких заходів з метою розвитку правової культури молоді та поваги до прав творців.

В системі державної охорони інтелектуальної власності вдалося створити Національний навчальний центр інтелектуальної власності за підтримки Всесвітньої організації інтелектуальної власності, який також діє відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки

України. І наразі розроблено програми підвищення кваліфікації для 17 суб'єктних груп та академією проводяться навчальні тренінги та лекції серед юнацтва, молоді та професійної аудиторії з метою підвищення рівня правової культури, розвитку креативного мислення та набуття базових знань у сфері інтелектуальної власності.

Я щойно повернулась з... зі Всесвітньої організації інтелектуальної власності. І представники Всесвітньої організації інтелектуальної власності схвалюють наші проекти, забезпечують їх належну підтримку та погодилися прийняти участь у підготовці патентних повірених, у навчанні національних тренерів у сфері інтелектуальної власності, а також у впровадженні та розвитку програм навчання для дітей та юнацтва, адже найголовніше – це навчання з дитинства та впродовж життя. Наразі академія переймає передовий досвід Академії інтелектуальної власності Всесвітньої організації інтелектуальної власності та планує також співробітництво з національними навчальними центрами інтелектуальної власності в інших країнах. І як вже реалізовуватимуться ці програми залежить від держави та кожного з нас. Але давайте спробуємо.

Дякую за увагу. Сподіваюся на співробітництво. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Олексіївно.

Я запрошую до слова голову Всеукраїнської асоціації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) Василя Семеновича Краснікова. Будь ласка, Василь Семенович.

16:20:19

КРАСНІКОВ В.С.

Шановні колеги, шановний головуючий, шановні учасники парламентських слухань! Я представляю Всеукраїнську асоціацію представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених). Асоціація об'єднує інтереси патентних повірених України і має багаторічний досвід у спілкуванні з іншими частинами системи. Самі патентні повірені є частиною системи охорони інтелектуальної власності. У 2014 році була розпочата чергова спроба реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Зазначена спроба не дала очікувані результати. Патентні повірені продовжують стикатись з непрофесійністю кураторів, яких призначають без врахування наявності фахових знань і досвіду практичної роботи. Зараз орган виконавчої державної влади практично розчинили у Міністерстві розвитку економіки, не враховуючи міжгалузевого характеру сфери інтелектуальної власності. Фактично не існує такого органу, який, так сказати, керує цими питаннями.

Окреме занепокоєння у патентних повірених викликає створення на базі Мінекономіки розвитку структур, які виконують функції незалежних патентних повірених. Фактично відбувається підміна ринкових відносин патентних повірених з винахідниками і підприємствами на відносини підприємств і винахідників з органом державної влади, що суперечить світовій практиці та засадам ринкової економіки.

Професійну спільноту патентних повірених обурило прийняття Постанови Кабінету Міністрів 496 про порядок сплати зборів. Значить, плата зборів суттєво збільшилась. Плату за подання на винаходи на корисну модель для фізичних осіб та неприбуткових організацій

фактично збільшили в 10 разів. Раніше збір за підтримання чинності патенту на винахід починався з 300 гривень і закінчувався 3 тисячі 800, зараз ця сума починається з 600 і закінчується 30 тисяч гривень.

Ну, менш нагальними проблемами є потреба врегулювання на законодавчому рівні порядку користування інформаційно-пошуковими ресурсами ДП Укрпатент, потреба у зменшенні строків видачі охоронних документів. Якщо до реформи свідоцтва на знаки для товарів та послуг видавались за 8-10 місяців, то зараз видаються 2-2,5 роки. Це занадто.

Якщо реформа започаткована у 2014 році невиконана і немає чіткого плану її виконання, то це не реформа, а бажання різних людей долучитись до розподілу грошових коштів, які заробляє Укрпатент.

Для того, щоб не порушувати Конституцію України, можливо, потрібно повернутись до невиконаних рекомендацій попередніх Парламентських слухань з питань розвитку системи інтелектуальної власності.

Важливим питанням інтелектуальної власності є введення результатів в господарський обіг. Значить, ніяка науково-дослідна робота або дослідно-конструкторська робота не може бути, так сказати, такою і не може стати інновацією без отримання патенту. Тільки в такому разі можуть зазначені результати поставити на бухгалтерський облік і перетворити їх в фінансово-економічні інструменти управління економікою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Василь Семенович.

Я запрошую до слова Патентного повіреного України, представника України в програмі Senior Experten Service фонду німецької економіки з міжнародного співробітництва, координатор коаліції "Патентний простір" Юрія Миколайовича Трачука.

Будь ласка, Юрій Миколайович.

16:23:46

ТРАЧУК Ю.М.

Дякую, шановний головуючий.

Шановні делегати нашої зустрічі, також урядова наша група, вітаємо профільних заступників міністрів. Дуже сподіваємось, що те, про що ми говоримо буде якраз запроваджено в життя.

Будь ласка, я б хотів би зразу з другого слайду, якщо можна. Якщо ми говоримо про сучасні інвестиції або інвестиції третього рівня так звані інноваційні, тобто в першу чергу нематеріальні активи, то ми маємо знати про те, що вони дуже швидкі. Тому критерії часу до ринку є дуже важливі. Так само усі інвестори ставлять перед собою першу мету – це продуктивність. Вона, безсумнівно, пов'язана з конкурентоздатністю та з витратами. Власне, про це ми і хочемо говорити далі.

Що ми маємо? Одна з найдорожчих моделей входження на ринок, де затратно, трудомісно, такий об'єкт, як торговельна марка, він найбільш нам зрозумілий, напевно, на сьогодні реєструється, вноситься вже безпосередньо до отримання бланку. Я говорю про бланк на

торговельні марки як свідоцтво до 20 місяців. Дуже велика бюрократія, безсумнівно. І завдяки тому, що створені де такі штучні перепони з приводу там, наприклад, продовження дії свідоцтва, який вартує нині там 12 тисяч збір, то ми маємо наслідком нові подачі свідоцтв, нові подачі заявок і знову, знову затримки експертиз.

Чому ж дорого? А де дешево? Погляньте, будь ласка, Республіка Польща. 2950, це так звана електронна заявка, коштує в одному класі в цій республіці при досить швидкій процедурі. Ми маємо також... А, ще я хочу звернути увагу, наприклад, це в трьох класах, я звертаю увагу, три класи. В Україні це 12 тисяч плюс публікація 2400, плюс мито, якщо це нерезидент. А я рахую в Польщі як резидент, плюс 200 доларів. Ну, ще потрібно буде прискорення, оскільки я вже виходжу геть в стандарт, бо в Польщі це за 6-7 місяців відбувається. Ми маємо просто неймовірну дороговизну для того, щоб увійти на ринок. І я ще раз повторююсь, кваліфікаційні експертизи у нас ідуть, ідуть.

Якщо ми говоримо про те, що ми ще поруч маємо. Ми маємо заклад експертизи. Так, досягнення міжнародний пошуковий орган. В той самий час ми хочемо звернути увагу на те, що саму кваліфікацію експертів потрібно якимось чином підняти їхній правовий статус. Адже це теж дорога з двостороннім рухом: вимагати – потрібно щось давати взамін. Також ми хочемо сказати про те, що наш в даний момент заклад експертизи повинен також працювати за новою моделлю, яку ми разом і маємо опрацювати, в тому числі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 30 секунд завершити.

ТРАЧУК Ю.М. Шляхом так званих pre-grant opposition. Ми маємо перейняти модель європейських країн, яка дозволяє за 6-7 місяців реєструвати такі об'єкти як торгівельну марку. Це значно вивільнить всю процедуру далі. І ми маємо багато рішень і насправді ми їх подали, і дуже вдячні будемо, якщо з ними ознайомляться. Але одні з них, з переліку, зараз на екрані.

Щиро вдячні. Ми, патентні повірені, завжди раді і завжди готові працювати для того, щоби наша законодавча база була ефективною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Юрій Миколайович. *(Оплески)*

Я запрошую до слова президента Української асоціації власників товарних знаків Михайла Ілліча Дубинського. Будь ласка, Михайло Ілліч.

16:27:44

ДУБИНСЬКИЙ М.І.

Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати України, шановні учасники парламентських слухань! Маючи багаторічний досвід практичної роботи, хочу поділитися з

вами своїми міркуваннями стосовно того, що треба зробити і зробити досить швидко, чого не треба робити взагалі і про що треба поміркувати.

Що треба зробити. По-перше, завершити адміністративну реформу і створити давно анонсований національний орган інтелектуальної власності. Це має бути єдиний потужний професійний орган, який має зосередити в собі усі функції держави, починаючи з прийому заявок на об'єкти промислової власності, закінчуючи вирішенням стратегічних питань. Розпорошення функцій та повноважень між різними державними та адміністративними органами особисто я вважаю недоцільним.

Друге. Необхідно завершити роботу над створенням Вищого суду з питань інтелектуальної власності, про це навіть не треба і говорити.

Третє. Необхідно затвердити стратегію інтелектуальної власності і, що дуже важливо, імплементувати її в практичне законодавство для того, щоб цей документ став практичним, практично працював.

Наступне. Необхідно досить швидко прийняти низку законопроектів, з яких нема спорів у професійному середовищі. Наприклад, законопроект 2258, що стосується торговельних марок. Необхідно привести у порядок питання, пов'язані з експертизою на знаки для товарів і послуг, необхідно відкрити бази даних на об'єкти інтелектуальної власності, зробити їх повними, достовірними, відкритими, доступними для всіх бажаючих.

Я підтримую позицію Укрпатенту стосовно наділення Апеляційної палати функцією визнання недійсними тих об'єктів промислової власності, які були видані без проведення експертизи, те, що називається *post-grant opposition*.

Тепер, чого робити не треба і не можна. По-перше, жодним чином не треба допускати будь-яких конфліктів між Укрпатентом та іншими державними інституціями, те, що ми бачили останнім часом. Потрібно не забувати, що Укрпатент має досить високий рівень професіоналів-експертів. Цей рівень треба зберігати. Укрпатент має статус міжнародного пошукового органу та органу міжнародної попередньої експертизи. Всесвітня організація інтелектуальної власності припинила надавати такі повноваження будь-яким патентним відомствам світу. І ми повинні пишатися тим, що ми маємо.

Я вважаю, що не можна маніпулювати соціально-чутливими темами та свідомістю громадян, при внесенні змін до законодавства України про інтелектуальну власність. Якщо треба внести зміни до Закону про винаходи, то відповідний законопроект має так і називатися. А не те, що ми маємо в законопроекті 2089, коли йдеться про доступність лікарських засобів.

Я вважаю, що в жодному разі не слід приймати законопроекти, які знижують рівень правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Я маю на увазі законопроекти 2259 та 2089. Тому що там йдеться про скорочення переліку об'єктів патентування. Це призведе до суттєвого зниження рівня правової охорони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, будь ласка.

ДУБИНСЬКИЙ М.І. Не піде на користь ані нашій державі, ані нашим громадянам.

І крім того, я категорично проти паралельного імпорту лікарських засобів. Це також призведе лише до негативних наслідків. Я глибоко переконаний в тому, що саме інтелектуальна власність буде тим чинником, який дуже швидко може прискорити економічний розвиток нашої держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Ілліч.

Я запрошую до слова голову Комітету з інтелектуальної власності Асоціації правників України Олександра Сергійовича Мамуню. Будь ласка, Олександр Сергійович.

16:31:25

МАМУНЯ О.С.

Доброго дня шановне панство, для мене велика честь представляти тут велику організацію правників, Асоціацію правників України. Ми об'єднуємо більше 7 тисяч правників патентних повірених адвокатів, суддів та інших професіоналів у галузі права і, зокрема, права інтелектуальної власності. І ми хотіли б подякувати Верховній Раді за ту активність, яку вона проявляла останнім часом у законотворчих ініціативах у цій галузі. Бо ми, саме ми, це ті, хто застосовує це право в практичній діяльності, і ми потребуємо змін, однак, той турборежим, який був включений Радою, не завжди призводить до змін якісних і, зокрема, ми це відчули щодо законопроекту 1230 з приводу митниці, який виключив правовласників фактично з ланцюгу верифікацій перевірки оригінальності товарів на митниці. Ми подивимося, як це буде працювати, однак ймовірно в майбутньому треба буде змінювати ті положення, які зараз вже не надають обов'язку митнику залучати правовласника до перевірки оригінальності товару.

Також я б хотів звернути увагу на законопроект 2255, який, якщо буде прийнятий за основу, то має бути відредагований в тому ключі, який передбачається законопроектом 2255-1. Зокрема, це конкурсний відбір голови, який має бути включений в законопроект 2255, це кваліфікаційна вимога до кандидатів на голову, це публікація широкого переліку інформації на сайті цієї організації, це наглядові органи та контрольні органи, які передбачені законопроектом 2255-1, це структурне виокремлення Апеляційної палати, це також питання вичерпання прав, які я також не можу оминати. Коли у суспільстві немає єдності з цього питання, Рада не може приймати на себе вольове рішення приймати той чи інший принцип, порушуючи точно інтереси певної частини суспільства. Це питання має бути окремою дискусією і має бути виокремлене із законопроекту 2255.

З приводу 2258, ми також висловлюємо позицію з приводу того, що там фактично виключена можливість охорони нетрадиційних торгівельних марок, ми просимо звернути депутатів увагу і спільноти також.

Щодо законопроекту 2259 ми б хотіли звернути увагу на те, що можливість патентування певних об'єктів, зокрема, таких, як нові форми лікарських засобів, нові дозування і нове використання також не може бути допущено в Україні.

Наостаннє я хотів би сказати, що спеціалізований суд у галузі права інтелектуальної власності – це також дуже гостра тема, яка має бути... Прошу надати мені ще 30 секунд, будь ласка. Яка має обговорюватися і має рухатись далі, і незрозуміло...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 30 секунд.

МАМУНЯ О.С. ...чому це питання було зупинено на сьогоднішній день.

І так само ми би хотіли звернутися до тих депутатів, які знаходяться в залі, для того, щоб розглянути питання підвищення ефективності боротьби з контрафактом. Ймовірно це матиме наслідок внесення змін до КПК України. Бо на сьогоднішній день ситуація з боротьбою з контрафактом дуже плачевна.

Я дуже дякую всім за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я запрошую до слова директора Асоціації музичної індустрії України Ігната Володимировича Бережного. Будь ласка, Ігнат Володимирович.

16:35:16

БЕРЕЖНИЙ І.В.

Добрий день, шановні учасники парламентських слухань, дякую, що є можливість почути позицію музичних компаній, які є членами асоціації. Є всі шанси сподіватися, що 19-й рік стане переломним для сфери авторського права і, зокрема, для сфери колективного управління, адже в цьому році почалося реальне втілення реформи колективного управління. Організації реєструються, акредитуються відповідно до нових стандартів, до прийнятого в минулому році закону, і музичні компанії вітають такий розвиток. І такий прогрес був помічений не тільки в Україні, а і зарубіжними партнерами України. Ми знаємо, що були частково відновлені преференції торговельні з Сполученими Штатами, США щодо України. Але слово "частково" тут ключове, тому що відповідно для повного відновлення, звичайно, треба реформу доводити до кінця. Реформа триває, Міністерство економіки вживає всіх необхідних заходів і наполегливо її виконує, незважаючи на той тиск і опір, який чиниться тими людьми, які фактично 15 років сприяли хаосу у сфері колективного управління і звикли, в принципі, жити на чужі роялті, на роялті, які належать музикантам, музичним компаніям і їм не належало.

Ще одне хотілося б сказати щодо законопроектів 2255, 2251. Очевидно, що роль держави щодо визначення акредитованих організацій має бути і залишатися важливою, тому музичні компанії не проти того, щоб саме державний орган приймав таке рішення. Однак, що стосується вже подальшого функціонування, безпосередньої роботи ОКУ, тут треба збалансований підхід, тому що в цих законопроектах передбачена, скажімо, обов'язкове, навіть примусове використання Державної електронної системи обліку і реєстрації прав, і тут є занепокоєння тим, що це може призвести до складнощів в роботі ОКУ, тому що, насправді, міжнародні бази даних, міжнародні програми обміну інформацією, вони існують, вони вдосконалюються і не треба видумувати тут український велосипед. Це те саме, що

якщо б ми автовиробникам сказали, що всі автомобілі мають мати державне, українське програмне забезпечення. Тому на це звертаємо увагу.

І щодо проблем з піратством, це питання завжди залишається, і тут ми співпрацюємо з ініціативою "Чисте небо". У них є багато пропозицій, вони й були надані до цих слухань. Просимо дослухатися до них.

І останнє. Всі, скажімо, робота держави для вдосконалення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, будь ласка.

БЕРЕЖНИЙ І.В. Має бути спрямована на підвищення обсягу зібраної розподіленої винагороди для правовласників, це ключовий момент, і держава і державні інспектори, і держава може допомогти в цьому напрямку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігнате Володимировичу.

Я запрошую до слова виконувача обов'язків генерального директора Громадської організації "Українська агенція з авторських та суміжних прав", поета, композитора, драматурга Валерія Володимировича Харчишина.

Будь ласка, Валерій Володимирович.

Да, я теж не знав. Тут так написано. Прошу.

16:39:05

ХАРЧИШИН В.В.

Я, вибачте, дуже зле малюю. Усім доброго вечора, пані та панове, пане головуєчий. З прийдешніми святами.

Оце мало бути копірайт, бачите, панове. Це наше. Я – автор Валерій Харчишин, я зараз виконуючий обов'язки генерального директора громадської організації УААСП – це Українська агенція авторських та суміжних прав. Щодо того, що було сказано виступаючим до мене, на жаль, я мушу сказати, що він використовує нашу риторику. Вибачте, будь ласка, якщо вас чимось образив, але насправді так, були і є, існують організації, які паразитують на авторі. Але ще раз наголошую, що це наше.

Я знаю, що в мене 3 хвилини, і я, мабуть, не встигну все сказати, що я хотів. Але, як кажуть наші колеги, бо це просто, щоб ви знали, колеги, це я маю на увазі, такі ж самі організації, як наша агенція. Наприклад, ВМІ, це наші партнери в світі. Пишуть якраз сьогодні: *(Цитата іноземною мовою)*. Коротше кажучи, ми і є ті "золоті яйця", якими користуються і видавці, користуються і зараз опікуються отією шкарлупкою, яку хочуть отримати зараз. Вони не

опікуються авторами, хоча ми відкриті до співпраці з видавцями так само, бо в нашій організації присутні видавці, такі як Universal, світові мейджери. І наголошую, що ми є українською організацією, створеною авторами, яка опікується авторами і керується самими авторами. У нас є 500 українських авторів, це члени нашої організації, такі як зараз тут нині сидять з гурту "Танок на майдані Конго" – Фагот, Фоззі, з гурту Green Grey – Дизель... Я закінчу, буквально 30 секунд дайте, будь ласка, мені. Я можу і швидше, але насправді тут дуже багато, дуже багато авторів, які долучаються щодня. Сьогодні ми підписали угоду з Mamamusic, з MOZGI Entertainment, а це і Потап, це і Тіна Кароль, це, вибачте, я тут, тут я помилився. Короче, у нас всі українські автори і ми цю організацію створили задля того, щоб українські автори отримали свій авторський дім. Ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, будь ласка.

ХАРЧИШИН В.В. ...авторами і будемо йти до кінця. Show must go on. Але за нього потрібно платити. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Дякую, Валерію Володимировичу.

Я запрошую до слова Виконавчого директора Асоціації "Індустріальний телевізійний комітет" Ігоря Валентиновича Ковалю. Будь ласка.

16:42:36

КОВАЛЬ І.В.

Шановні народні депутати, члени уряду, колеги, сьогодні я представляю індустрію, яка виробляє та успішно експортує контент не лише на сусідні країни, а вже і в Азію, і в Західну Європу. І для нас питання сталого захисту інтелектуальної власності є критичним.

Є низка практичних проблем, про які ми хотіли сказати сьогодні, про які ми звернулися в рамках зауваження до стратегії. Перше – це те, що сайти, які порушують авторські суміжні права, зазвичай знаходяться поза юрисдикцією України. Відповідно щодо них неможливо досягти вироків і нема можливості офіційно ідентифікувати їх як піратів.

В цьому плані ми пропонуємо закріпити на законодавчому рівні використання баз даних Building Respect for Intellectual Property, що ведеться Всесвітньою організацією інтелектуальної власності та по суті вважати їх аналогом "чорних" списків. На нашу думку Міністерство розвитку економіки може постійно комунікувати з ВОИС щодо цього питання і, по суті, в результаті привести до ситуації, коли всі піратські сайти автоматично блокуються після того, як попадають в цей перелік.

Другою проблемою для виробників контенту є те, що у піратів є нічим не обмежена можливість отримувати платежі через платіжні системи, банківські переводы і отримувати гроші або за нелегальні підписки, або за рекламу. З нашої точки зору, ці два питання можуть бути вирішені, по-перше, за допомогою внесення змін в систему фінансового моніторингу. Наразі ці платежі є дуже незначними і на них не звертають увагу, але, з нашої точки зору,

критично важливо внести такі механізми. Наразі у партнерстві з платіжними системами Visa та MasterCard платежі на користь піратських сервісів блокуються, і ця система може працювати.

По-друге, на нашу точку зору, має бути здійснена система протидії використанню піратських сервісів як майданчиків для реклами. З нашої точки зору, в першу чергу, мають бути впроваджені зміни до законодавства, якими рекламування товарів і послуг на сайтах з переліку ВОИС буде вважатися недобросовісною конкуренцією. Також треба додати до попередніх двох спікерів, що, дійсно, система реформування ОКУ боксувала через різні процедурні порушення та корупційні ризики. І в цій історії можу закликати лише поставити в першу чергу не швидкі строки реалізації реформ, а дотримання процедур. В цьому плані краще зробити все один раз, можливо, не так швидко, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Дякуємо, Ігор Валентинович.

Я запрошую до слова голову паблішингової "Бест Мьюзик" Вороніну Маріану. Будь ласка.

16:46:06

ВОРОНІНА М.

Доброго дня, шановні колеги, шановні члени даної зустрічі! Свою коротку промову хочу почати з того, що хочу поправити Валерія Харчишина і висловити думку мого колеги. Компанія "Юніверсал" не передавала прав компанії ОАСМ.

А далі продовжу з того, з чого хотіла почати. Дійсно, наразі дуже важливим є питанням оплати роялті та вибору організації колективного управління, яка буде збирати ці грошові кошти за права інтелектуальної власності за всіх авторів та видавців на території України. Наразі стає перше питання щодо акредитованої організації, яка буде здійснювати розширене колективне управління у сфері авторського права, зокрема щодо публічного сповіщення та публічного виконання.

Наразі назначено день акредитації. Це буде 24 грудня. І ми дуже просимо зі свого боку звернути увагу Кабінету Міністрів та Верховної Ради на те, що наша задача – обрати дійсно організацію колективного управління, яка буде найбільш репрезентативною на території України, яка буде представляти більшість правовласників.

Також хочу звернути увагу, що ця організація має носити таку організаційно-правову форму, яка... в якій зможуть представляти свої інтереси як автори – фізичні особи так і юридичні особи, які мають ці права відповідно до ліцензійних угод.

Також важливо звернути увагу на те, що організація, яка претендує на обрання, має бути прозорою та має відійти від устарілої практики вибору керівництва, яка займає позицію "Цар-гори".

По-друге, питання, яке хотіла окреслити, це питання щодо суміжних прав. Вже у нас обрані організації колективного управління, які здійснюють збір та розподіл авторської винагороди виконавців. Важливо зауважити, що на сьогоднішній день Кабінетом Міністрів не опубліковані тарифи, на підставі яких здійснюється збір та розподіл для користувачів. Це є

велика проблематика, адже ми можемо розуміти, що скільки авторів і взагалі галузь недоотримує винагороди на сьогоднішній день без публікації цих тимчасових тарифів.

І останнє, що я хочу зауважити, що взагалі наша...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити.

ВОРОНІНА М. ... проблеми управління інтелектуальної власності таке питання щодо музичної індустрії – це організація концертів, це виступи артистів. Ця галузь взагалі має дуже багато питань економічних у тому числі, які недооцінені з боку держави. Тому ми зі свого боку хочемо рекомендувати, просити про зустріч двох комітетів, які займаються цими питаннями, це Комітет економічного розвитку та Комітет з митної політики та податків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Дякую, пані Маріанно.

Я запрошую до слова директора Українського альянсу по боротьбі з підробками та піратством Олександра Володимировича Пахаренка. Будь ласка, Олександре Володимировичу.

16:50:10

ПАХАРЕНКО О.В.

Доброго дня, шановні колеги, пан головуючий, шановні учасники парламентських слухань! За останніми оцінками міжнародних організацій частка торгівлі контрафактними товарами складає до 3,3 відсотки загальних обсягів світової торгівлі, що дорівнює 509 мільярдів доларів по Україні. Таких даних ще немає, тому що ніхто це ще не проводив.

Контрафактні товари – це товари, на яких містяться позначення, що порушують права інтелектуальної власності на торгівельні марки та географічні позначення. Це визначення контрафактної продукції, контрактних товарів наявне у Митному кодексі України, який набув чинності місяць тому. Відсутність дієвого механізму у боротьбі з контрафактною продукцією знижує інвестиційну привабливість держави, зменшує надходження в бюджет від потенційних податків, загрожують здоров'ю та у деяких випадках життю громадян, скорочує робочі місця та шкодить правовласникам та іміджу держави.

Єдиним дієвим механізмом впливу на ринок контрафакту є створення умов, за яких виготовлення та збут контрафактної продукції стануть непривабливими та не вигідними, шляхом застосування більш жорстких санкцій до виробників та реалізаторів контрафактної продукції, шляхом налагодження ефективної роботи правоохоронних органів у цій сфері в тісній співпраці з правовласниками, проведення просвітницьких акцій, які висвітлюють цю проблему, та спроби її вирішення.

Остання практика в співпраці з поліцією свідчить про те, що на цей час справи про порушення прав інтелектуальної власності не є пріоритетними, тому що вважаються як тиск на бізнес в ході проведення будь-яких антиконтрафактних акцій.

Тому головні рекомендації, які мають знайти своє відображення у стратегії, це може бути: узагальнення слідчої практики щодо злочинів пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності; внесення змін до санкцій статті 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення шляхом збільшення штрафу та застосування безальтернативного знищення контрафактної продукції і обладнання та сировини, що використовувалась для її виготовлення; повернення до санкцій 176, 177, 229 Кримінального кодексу України, санкцій у вигляді позбавлення волі та знищення фальсифікованої продукції і знарядь та матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення, також зменшення межі настання кримінальної відповідальності за цими статтями 176, 177, 229 Кримінального кодексу України, зокрема шляхом запровадження нового механізму кваліфікації злочинів даної категорії; узагальнення судової практики щодо злочинів та адміністративних правопорушень пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності та, мабуть, ведення відповідальності третіх осіб, тобто адміністраторів ринків, платформ електронної комерції тощо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд.

ПАХАРЕНКО О.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова Генерального директора Української корпорації по виноградарству та виноробній промисловості "Укрвинпром" Кучеренка Володимира Михайловича.

Будь ласка.

16:53:40

КУЧЕРЕНКО В.М.

Шановний головуєчий, шановні народні депутати, присутні. Я, дійсно, думаю, що українське вино зможе помирить Харчишина і Вороніну, адже *in vino veritas* – істина в вині. Так ось, на сьогодні українська виноробна галузь працює в умовах історичного перехідного періоду, який визначений в Угоді про зону вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом.

Хотів би нагадати історію питання. Що перед тим, як була підписана зазначена угода, представники української виноробної галузі спільно з європейською виноробною галуззю провели неодноразові переговори, в результаті якої був підписаний протокол, єдиний протокол на пострадянському просторі, який не мають інші країни. І саме в цьому протоколі було зазначено, що наші винороби, наша виноробна галузь має історичне право, традиції, культуру і надбання використовувати і відповідно вживати саме в кириличній транслітерації, ті найменування, які зазначені в угоді, а це саме стосується коньяку, шампанського тощо.

Разом з тим, було прийнято політичне рішення і відповідно в зазначеній угоді не знайшлося місця, яке було обіцяно урядом країни щодо надання компенсації, технічної допомоги українським виробникам. Доходить справа вже до абсурду, що навіть прийняті на законодавчому рівні певні закони, які обмежують навіть використання вітчизняної сировини при виробництві національної виноробної продукції. Право української сторони походить відповідно з Угоди ТРПІС, базується на міжнародному праві. Не буду вам його цитувати, ви всі його прекрасно знаєте. І саме представники уряду, які не багаточисельні сьогодні, прохання до вас від галузі: коли будете переглядати Угоду про зону вільної торгівлі, не забудьте про національного товаровиробника.

Разом з тим, в уряді і, зокрема, в народних депутатів є можливість підтримати виробника, підтримавши законопроект 2431, в якому йде мова про вітчизняну сировину. І зокрема той проект, який розроблено національними експертами проекту по підтримці географічних зазначень в Україні. Просимо також нормалізувати роботу українських товаровиробників в частині відміни маркування на сухе виноградне вино. Ви ж Угоду підписали. Чому ж ми не йдемо по гармонізації акцизного збору на...?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд.

КУЧЕРЕНКО В.М. І на ігристі вина. Скоро буде новий рік, довкола мене гарні ялинки знаходяться, всі ми готуємося до новорічних свят. Коли ви будете відкорковувати пляшки з ігристим вином, згадаєте, що український виробник платить 12 гривень 65 копійок, Франція – 2 гривні 99 копійок, а в Угоді написано 0 єкю. Будь ласка, члени уряду, підтримайте.

Окрім того прошу підтримати і впровадження і підтримку на національному рівні українського бренду, бренду "Українське вино".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну ще 30 секунд, для українського вина що не зробиш.

КУЧЕРЕНКО В.М. Тема дуже цікава, тому що як же ж без вина. Бренд "Українське вино", який було, логотип, запропоновано на IV Національному виноробному форумі, який розроблено спільно з Офісом просування експорту. І це є експортна стратегія нашої держави.

Разом з тим, Президенту країни направлені пропозиції від Європейського комітету вина, які, я знаю, на сьогодні передані уряду, щодо запровадження національного дня вина. Давайте не лише говорити про Угоду з Європейським Союзом, а впроваджувати ті традиції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимир Михайлович. Дякую.

Я запрошую до слова експерта директора Українського продюсерського центру Ольгу Борисівну Деркач. Будь ласка, Ольга Борисівна.

ДЕРКАЧ О.Б.

Доброго дня, шановні учасники, шановний пане головуєчий. Як уже згадували в цьому залі, вже півтора роки пройшло з моменту прийняття Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників". І всі ми, коли цей закон було прийнято, дуже чекали, що нарешті 20 років хаосу в сфері колективного управління закінчаться. Але, на жаль, всі ці півтора року весь попередній склад МЕРТу чомусь, я перепрошую, не приділяв належної уваги реформі. І це було і моїм колегам, і мені дуже боляче. Оскільки я була членом авторського колективу попереднього законопроекту, що стосувався колективного управління 7029, і членом робочої групи, яка працювала над вдосконаленням урядового законопроекту про ефективне управління майновими правами. Бачила, що є, дійсно, в законі реалізовані ефективні напрацювання, які базуються на сучасному світовому досвіді. Але вони, внаслідок такої низької активності, губляться і нівелюються.

І на сьогоднішній день ми можемо лише вітати ефективну роботу, активну роботу нового Міністерства, яке зараз дуже, дійсно, почало активно працювати, завершувати формування комісії з акредитації, продовжувати роботу над конкурсами по вибору ОКУ і так далі.

Разом з тим, хочеться загострити вашу увагу на тому, що багато речей поки що лишаються осторонь. І, можливо, що реалізовувати ці речі вже буде новий орган, НОІВ. В першу чергу, дуже важливо запровадити централізовану систему ідентифікації правовласників, це передбачено вже в цьому законі. Наявність такої системи чому потрібна. Тому що у нас кирилична система, дуже багато інформації іде як і кирилицею, так і латиницею. І тому треба ідентифікувати людину не по імені та прізвищу, а по унікальному цифровому коду. Вже зараз наші правовласники дуже багато коштів, які їм належні за кордом, втрачають, тому що в різних списках ім'я та прізвище латиницею пишеться по-різному, ці гроші до них не доходять.

Друга важлива проблема, яку вже до мене піднімав пан Бережний, що, дійсно, зараз планують виділити кошти на формування нової української локальної цифрової системи. Цього робити, на мій погляд, теж ніяк не можна. Треба, дійсно, виділяти ці кошти на доступ до світових баз даних. Тому що інакше ми, українці, залишаємося варитися в своєму котлі і не долучаємось до глобального музичного простору. Це дуже погано.

І третє, амбітне завдання, яке має поставити перед собою НОІВ, це створення ефективного майданчику для реагування на скарги та досудового відновлення порушених прав фізичних і юридичних осіб в сфері колективного управління. Щоб це було швидко, професійно, справедливо, і щоби у всіх стейкхолдерів на цьому ринку відновилося почуття, що безладу і беззаконня у сфері колективного управління більше не буде.

Я удачі бажаю всім нам, щоб вся система нарешті запрацювала. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, ми зараз свідомо вибудували наші парламентські слухання з тим, щоб спочатку мали можливість виступити науковці, стейкхолдери, правоволодільці, особи, які є авторами і так далі, а в кінець поставили вже представників Кабінету Міністрів і народних депутатів не тільки з метою, щоб вони не втекли, а з тим, щоб вони послухали реально, яка проблематика є і мали можливість якось у своїх виступах не тільки висловити те, що вони бажали, а якось відрефлексувати на ті питання, які були.

Але перед тим, як я запрошу до слова заступника міністра розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України Дмитра Олеговича Романовича, я хочу відповісти на питання. Який пароль на wi-fi Rada? Пароль на wi-fi Rada – freewifi. Дякую.

Прошу.

17:02:13

РОМАНОВИЧ Д.О.

Шановні колеги, шановні народні депутати, шановні присутні на парламентських слуханнях, я, перш за все, хочу висловити величезну вдячність пану першому заступнику Голови Верховної Ради і Комітету Верховної Ради з економічного розвитку за організацію цих слухань. Як вже казали, що це перші слухання з 2007 року і це говорить про те, наскільки важлива ця тема і для поточного уряду, і поточного складу парламенту. Як ви, можливо, знаєте, серед своїх цілей уряд має ціль номер 7.8, яка стосується саме інтелектуальної власності. Ця ціль належить до сфери Міністерства економіки і, як ви знаєте мабуть, Міністерство економіки зараз дуже широке міністерство і це одна з восьми цілей, які є у міністерства, тобто ми приділяємо цьому максимальну увагу.

Також я дуже вдячний за таку можливість одночасно послухати настільки широкий спектр питань, які стосуються сфери інтелектуальної власності, і це насправді унікальна можливість, і для представників уряду, і для представників парламенту отримати настільки широку інформацію.

Я, дуже коротко прокоментуючи пріоритети уряду, і вони складаються з декількох ключових завдань, які ми наразі виконуємо. Тобто перед нами стоїть велика амбітна задача щодо реформи системи органів державного управління сфери інтелектуальної власності, ми тут об'єднуємо зусилля і уряд, і народні депутати. І нам вдалося наразі зрушити з місця інституційну реформу сфери інтелектуальної власності і почати виходити з того перехідного періоду, в якому зараз знаходиться система через створення нової системи органів державного управління.

Механізми створення такої системи відображені в законопроекті 2255, який був поданий народними депутатами і супроводжується Мінекономіки. Ми сподіваємося, що якнайшвидше він буде прийнятий, і ми зможемо створити дворівневу систему управління сферою, і перейти до більш ефективного і якісного управління в цій системі.

В цілому у нас є великі завдання щодо в цілому вдосконалення законодавства серед таких законопроектів, які зараз є. Це і вже законопроект 2258 спрямований на посилення охорони і захисту прав на торговельні марки, промислові зразки та боротьбу з патентним тролінгом. І 2259 спрямований на реформування патентного законодавства. І це такі дуже ключові речі, які, справді, зможуть посилити захист авторів, підвищити можливість їх отримувати справедливую винагороду. І до того ж дозволять нам виконати в частині інтелектуальної власності Угоду про асоціацію. Дуже важливі законопроекти, які на цьому тижні стоять в порядку денному, сподіваємось, що у депутатів вистачить часу розглянути їх.

Крім того, ми дуже плідно співпрацюємо з Комітетом економічного розвитку. Ви знаєте, що вже були прийняті євроінтеграційні закони і про географічні зазначення і окремо про компонування напівпровідникових виробів, і ми продовжуємо цю роботу.

Наразі у Мінекономіки розроблений законопроект з питань охорони авторського права і суміжних прав, найближчим часом він буде виставлений на громадське обговорення і далі переданий в парламент. Він був розроблений у відповідності до міжнародних та європейських стандартів за підтримки ВОІВ, представництва ЄС та посольства США. Ми сподіваємося також на його якнайшвидше прийняття.

Крім того, на завершальній стадії знаходяться процедури приєднання України до Марракешського договору про полегшення доступу сліпих осіб, з порушенням зору або іншими обмеженнями з причин інвалідності сприймати друковану інформацію. Це достатньо великий комплекс законопроектів, який ми зараз рухаємо завдяки плідній співпраці з парламентом.

Іншим дуже великим питанням є завершення реформування системи ОКУ (організації колективного управління). Ми відновили цей процес після того, як він на деякий час був заморожений. Ми... наразі вже створено і сформований персональний склад комісії, на цьому тижні пройдуть перші засідання комісії про призначення організації колективного управління в окремих сферах, і є сподівання, що найближчими тижнями в грудні та січні ми завершимо цей процес акредитації.

Ми також хочемо зазначити, що дуже важливо ми працюємо в системі щодо захисту прав і бачимо результати і співпрацюємо з міжнародними організаціями, з нашими міжнародними партнерами. Одним із успіхів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити 30 секунд.

РОМАНОВИЧ Д.О. ...виведення України зі "списку 301" і повернення до генеральної системи преференцій. Це дуже важливо і з точки зору в цілому економіки, але, мають, що навіть більший ефект від цього є іміджевий, що Україна не є країною-піратом, і ми будемо продовжувати цю працю.

І останні буквально декілька слів. Є речі такі прикладні, законодавчі, над якими працюємо, але, щонайбільше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олегович, час. Я вам дам ще 10 секунд. Але ви вже вкладіться в них. Будь ласка, 10 секунд.

РОМАНОВИЧ Д.О. Одне дуже важливе завдання, це відновлення довіри і комунікація з ринком. Ми дуже багато комунікуємо і намагаємося врегулювати і повернути довіру стейкхолдерів як до регулятора, так і в цілому на ринку.

Дуже вам вдячний. *(Оплески)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова першого заступника міністра культури, молоді та спорту Анатолія Олександровича Максимчука.

17:08:47

МАКСИМЧУК А.О.

Дякую.

Шановний пане головуючий, шановні присутні! Мені дуже приємно бути на цій високій трибуні і говорити про вкрай важливі речі, зокрема для нашого міністерства. Можливо, ви не знаєте, Міністерство культури, молоді та спорту створено шляхом об'єднання трьох міністерств: Міністерства культури, молоді та спорту і інформаційної політики. У фокусі нашого міністерства знаходяться креативні індустрії та медіа. Основою діяльності цих індустрій є інтелектуальна власність, тому для нас вкрай важливо змінити ситуацію, яка в нас зараз є. І тут важлива якісна співпраця як держави, так і безпосередньо гравців ринку.

Про що йде мова? Роль держави в цьому плані – це створення умов забезпечення ефективного регулювання і створення рівних умов для всіх гравців для того, щоб не було перекосів в ту чи іншу сторону. Але при цьому, на нашу думку, завдання індустрії є – індустрій, скажемо так, – це їх інституалізація, тобто створення таких майданчиків, які могли б ефективно комунікувати з державою для того, щоб це були не поодинокі голоси з галузі, а це був, як то кажуть, one voice. Тому що насправді зараз індустрії розпорошені, привалюють власні інтереси над інтересами цілої індустрії. І це насправді є проблемою.

Які індустрії у нас у фокусі? Це аудіовізуальний сектор: кіно, інші види аудіовізуальних творів. Це перформативні види мистецтв – театри, цирки таке інше. Музика, книги – візуальне мистецтво. Це такий короткий перелік того, чим ми будемо опікуватися і наше міністерство ефективно запрацює з нового року.

Крім регуляторних і таких створення правил, у держави ще є одна роль, яка зараз виконується досить ефективно, але ми зробимо так, що вона буде більш ефективна. Це фінансування. Тобто державна підтримка креативних індустрій. На жаль, локальний ринок, а також, як уже тут багато говорили про піратство, не дозволяє бути економічно спроможними локальним гравцям. І тут є 2 частини цього питання. Це, перше, це перефокусування з власних інтересів на інтереси індустрії, але так само держава має створити умови.

Дуже коротко. Які в нас є зараз такі ключові виклики? Це непрозорий ринок використання об'єктів авторського права. На стадії перезавантаження системи колективного управління ми її маємо запустити і тут ми повністю в співпраці з Міністерством економіки, розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства, ми будемо спільно, скажімо так, працювати для того, щоб це вирішити. Обов'язково ми маємо зменшити рівень піратства. Ми все ще в фокусі "списку 301"...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити.

МАКСИМЧУК А.О. Так само ми маємо запровадити, наприклад, систему електронного квитка, яка здійснить прозорість на всіх заходах, де відбувається продаж квитків.

Тому я закликаю всіх до співпраці. Ми завжди відкриті до пропозицій. Ми готові чути і допомагати в реалізації.

Я вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова першого заступника міністра освіти і науки України Юрія Юрійовича Полуховича. Будь ласка.

17:12:41

ПОЛУХОВИЧ Ю.Ю.

Шановний пане головуєчий, шановні народні депутати, шановні учасники парламентських слухань, перш за все хочу подякувати усім вам, хто переймається ефективністю системи інтелектуальної власності в нашій державі.

Міністерство освіти і науки України завжди було та залишається тісно пов'язаним з питанням інтелектуальної власності, зокрема в контексті створення і комерціалізації об'єктів права, питаннями інтелектуальної власності. Беззаперечним є те, що в сучасному світі економічний розвиток країни визначається не стільки природними ресурсами, скільки здатністю до впровадження нових ідей. Саме до впровадження, оскільки будь-яка найреволюційніша ідея залишатиметься безкорисною доки їй не знайдеться місце в реальному секторі економіки.

Аналіз сильних та слабких сторін України свідчить про значні нереалізовані можливості в інноваційному розвитку, особливо щодо комерціалізації нововведень і у сфері захисту прав на інтелектуальну власність. Однак, незважаючи на численну кількість нормативних документів, за останні 5 років це більше 40, які б мали сприяти розвитку інноваційного потенціалу, його стан є незадовільним та потребує підтримки держави. Так, наукоємність валового внутрішнього продукту в 2018 році становила лише 0,47 відсотка, і це практично найменший показник за 10 років.

Будь ласка, наступний слайд. Залишаються вкрай незначними як і кількість підприємств, що проводять інноваційну діяльність, станом на зараз це 771 одиниця, так і їх частка в загальній кількості промислових підприємств нашої держави, це близько 16 відсотків проти 70-80 відсотків у розвинених країнах. Інвестиції у нематеріальні активи протягом останніх 15 років становили близько 2-4 відсотків усіх капітальних інвестицій, а частка середнього та високотехнологічного виробництва в обсязі реалізованої промислової продукції близько 10 відсотків. При цьому переважний обсяг коштів, які підприємства спрямовують на інновації, витрачаються на придбання машин та обладнання, натомість частка витрат на впровадження досліджень в загальному обсязі фінансування інновацій зменшується. Також варто відзначити зменшення частки коштів на маркетинг, рекламу і заходи з просування продукції.

Наступний слайд. Одним із важливих показників ефективності інноваційної діяльності є кількість укладених договорів про трансферт технологій. Так, за даними минулого року було укладено близько 3 тисяч договорів на загальну суму майже 122 мільйони гривень. Простежується тенденція до збільшення обсягу коштів, отриманих за кожен з укладених договорів про трансферт технологій з одночасним зменшенням кількості таких договорів.

Найбільша кількість переданих технологій належить до таких видів економічної діяльності, як сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ним послуг, та виробництво харчових продуктів, які не є високотехнологічними галузями.

Наступний слайд. Кошти, отримані бюджетними установами від передачі технологій та інших об'єктів права інтелектуальної власності, в основному використовуються на подальші наукові дослідження, а також на створення інноваційної інфраструктури, що є дуже важливим для впровадження подальших результатів роботи науковців, та виплата винагороди авторам технологій.

Наступний слайд. Урядом схвалено стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, якою, зокрема, передбачено низку заходів з підтримки як створення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, 30 секунд завершити.

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Передбачено низку заходів з підтримки як створення, так і впровадження об'єктів права інтелектуальної власності. Уряд на своєму засіданні 4 грудня схвалив Постанову "Про затвердження мінімальних ставок винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють їх трансфер", розроблену Міністерством освіти і науки України на основі аналізу діяльності закладів вищої освіти та наукових установ. Відтепер у понад 10 разів збільшено розмір винагороди, яку українські винахідники отримуватимуть за впровадження їхніх розробок.

Крім того, українські інноваційні підприємства зможуть брати участь у конкурсах на отримання до 200 тисяч євро на 3 роки на розвиток своєї діяльності завдяки змінам до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зорієнтували на 5 хвилин. Ну, давайте, я ще дам ще 30 секунд. Але давайте так, щоб ми...

ПОЛЮХОВИЧ Ю.Ю. Дякую дуже.

...порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для використання зобов'язань України в Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій "Горизонт 2020". Для активізації і впровадження об'єктів права інтелектуальної власності Міністерством освіти і науки України підготовлено зміни до законів України щодо розвитку діяльності наукових парків та стимулювання діяльності у сфері трансферу технологій, які спрямовані на дерегуляцію та запровадження співфінансування для реалізації спільних високотехнологічних проектів науковців та промислових підприємств.

Ми продовжуємо співпрацю з Міністерством економіки, торгівлі та сільського господарства в частині формування та забезпечення сприятливих умов для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Дякуємо, Юрій Юрійович.

Я запрошую до слова начальника департаменту кіберполіції Національної поліції України Олександра Васильовича Гринчака. Підготуватись Сергію Костянтинівичу Іонушас.

17:17:51

ГРИНЧАК О.В.

Добрий день, шановний головуючий, шановні присутні! Сьогодні на слуханнях я представляю Національну поліцію України в цілому і хочу сказати, що захист прав інтелектуальної власності є пріоритетним напрямком роботи, оскільки показує цивілізованість, захищеність бізнесу країни. І незахищеність інтелектуальної власності призводить до... вибачаюсь, незахищеність прав інтелектуальної власності знижує інвестиційну привабливість країни. Аналізуючи роботу поліції, з 2013 року скеровано до суду 990 кримінальних проваджень. За 11 місяців поточного року виявлено та задокументовано 255 злочинів, 109 скеровано до суду. І ще ряд кримінальних проваджень, які були закриті за досягненням попередньої мети права володарів у зв'язку з тим, що цей злочин є злочином приватного обвинувачення. І це вся фактично робота національної поліції.

Синергія поліцейського та правоволодаря була б на багато кращою, якби не було на межі ряду чинників, наприклад, відсутність затвердженої методики нарахування збитків, що ускладнює кваліфікацію правопорушення. По-друге, це відсутній механізм припинення піратських ресурсів та ресурсів у цілому, за допомогою яких здійснюється порушення інтелектуальної власності. Ці два питання потребують додаткового обговорення за участю експертів і вони є вкрай важливими.

І останнє хотів би сказати, що необхідно підвищити відповідальність за частиною першою та другою статті 176 Кримінального кодексу України з тією метою, щоб працівники поліції мали можливість на цій стадії кваліфікації злочину застосовувати повний комплекс негласних слідчих (розшукових) дій. У мене все.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Васильовичу.

Я запрошую до слова заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності народного депутата України Сергія Костянтинівича Іонушаса.

17:20:18

ІОНУШАС С.К.

Шановні присутні, колеги народні депутати, спеціалісти у галузі інтелектуальної власності! Дякую вам за можливість виступити на парламентських слуханнях та висловити свою думку не тільки як народного депутата, а як представника сфери захисту інтелектуальної власності, як патентного повіреного та адвоката, який досить довгий час практикував у сфері інтелектуальної власності.

Свою доповідь я хотів би присвятити ІР-суду та створенню системи інтелектуального електронного судочинства. Дійсно, протягом останніх років питання реального захисту прав інтелектуальної власності, створення та запровадження в Україні ІР-суду є досить дискусійними. Також часто лунають заклики щодо доцільності існування такої установи в умовах українського сьогодення, а для мене особисто відповідь на це очевидна.

Як відомо, Президент України дав поштовх розвитку концепції "Держава в смартфоні". А так як жодна держава не може існувати без незалежної судової системи, то такий підхід потрібно, образно кажучи, втиснути в той самий смартфон, а також і запровадити за допомогою правосуддя.

Ви можете заперечити, що, на жаль, зараз просто нереально вмістити інновації і сучасні технології в таку суто бюрократичну і консервативну систему як судоустрій. Але хочу нагадати, що впровадження електронного судочинства вже більше 2 років, як закріплено в чинному процесуальному законодавстві. Нормативними актами вже передбачено функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. І це вже навіть не дискусійні норми обов'язкові до виконання, ця система має запрацювати в усіх без винятку судах і зараз питання тільки в складнощах і повільності її практичного впровадження. Так чому б не спробувати реалізувати цю концепцію саме на прикладі ІР-суду. Тим більше, що ІР-суд має певні особливості, які дуже спрощують запуск пілотного проекту повністю електронного суду по всій вертикалі судової юрисдикції.

На відміну від інших судів ІР-суд – це абсолютно нове і, найголовніше, автономне явище в судовій системі, новий суд, який утворюється з нуля, який не мав раніше аналогів і, значить, не мав традицій, які потрібно ламати або міняти, спираючись на внутрішній спротив системи. Майбутні ІР-судді матимуть можливість почати працювати на повністю новій платформі з використанням нових цифрових методів. На мою думку, даний суд може мати унікальну структурну особливість. Так, ІР-суд – це 21 суддя, як вищий спецсуд, буде діяти в рамках окремої юрисдикції, в його складі створюється Апеляційна палата. Тобто одночасно з нуля створюється не тільки суд першої інстанції, а і апеляційний. Достатньо невелика через специфіку кількість справ порівняно із судами іншої юрисдикції надасть можливість з самого початку спокійно без колапсу відкатати систему електронного процесуального документообігу на рівні всіх трьох інстанцій. При цьому наявною буде умова, як кажучи, екосистема суду.

Порівняно невелика кількість адвокатів, фахівців і судових експертів, які спеціалізуються на даній категорії справ, можливо буде підключити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, 30 секунд завершити.

ІОНУШАС С.К. Я навмисно сьогодні не зупинявся на існуючих проблемах створення ІР-суду, які останні роки наявні нашої державі, зокрема, і непроведення конкурсів на посаду суддів цього суду, але вони нам всі відомі.

На завершення я просто хочу наголосити, що ІР-суд при мінімальних у порівнянні з іншими ланками судових системах, організаційних витратах може стати обличчям нового комплексного підходу до питання забезпечення прав інтелектуальної власності і стати локомотивом електронного інтелектуального судочинства...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова члена Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку народного депутата України Степана Івановича Кубіва.

17:24:23

КУБІВ С.І.

Шановний Руслане Олексійовичу, шановні колеги, еліта України. Перш за все хочу подякувати, Руслан Олексійович, вам, тому що сьогоднішні слухання – це спільна робота, яку ми робили майже 2 роки, щоб ми отримали таку можливість проговорити. Чи був поштовх в 2007 році, в 2015 році? Поштовх був. І багато чого зроблено. І навіть кожен виступ, який ви сьогодні давали, говорить про те, що болить, і говорить про те, що може змінити ситуацію сьогодні в Україні.

В 2016 році, коли в травні ми взяли за зміну інтелектуальної власності, повірте, ми відчули всі прикраси життя, і тих, хто не хоче змінити, про що ви сьогодні говорили. Але все-таки час не тільки пливе. Час змінює і час збільшує капітал.

Хочу сказати, що Україна повинна стати центром бази інтелектуальної власності, інновацій, технологій, це зможе змінити багато чого. А що в центрі лежить? Людина, прикладна наука і науковець. Відкриття ринків сьогодні Європі, Німеччині, відкриття ринків сьогодні американського континенту, азіатського континенту забирає інтелектуальну власність технологій, які потім ми купуємо. Країна, яка мала свій космос і має ракетоносії, хімічну, машинобудування, не повинна сьогодні знищувати все і формувати ринок для чужих технологій. Це те завдання, яке ми повинні зробити з вами.

Друге. Увага парламентарів до сфери інтелектуальної власності є необхідною умовою для інноваційно-інтелектуального виробництва. Продажею одною ми не змінимо сьогодні ринок і ріст економіки. II квартал – 4,6, дай Бог, плюс, але не мінус. І формування недобирання в бюджеті і сьогодні нехтування мотивації науковців прикладної науки не покращить інновацій. Україна повинна стати центром 65-мільйонних українців світу, які хочуть допомогти сьогодні нам. Світова практика показує, що лише інноваційне перетворення економіки і динамічний розвиток – це максимальний ланцюг додаткової вартості. Це ланцюг, який формує ріст економіки, який зберігає прикладну науку. Але науковцям, вибачте, за просту треба платити великі кошти. Сьогодні роялті і інші мотивації отримують не ті, хто розумом здобувають технології, а отримують зовсім інші люди. І ця боротьба два роки показала, що ми можемо її змінити.

Варто згадати, що в 16-19-му році ми піднялися на дев'ять пунктів в глобальному індексі і зайняли по інноваціях 47 місце. Відповідно до "звіту 301" в 2019 році Сполучені Штати Америки високо оцінюють взаємодію з Україною. Хочу вам сказати, переговори нашої комісії з Лайтхайзером, помічником Президента, це цілих декілька днів роботи, щоб ми могли показати, що ми не такі, як показують нас в світових ринках.

Сьогодні хочу сказати, що тенденції, досягнуті завдяки спільній роботі і в минулому, і зараз, і депутатами восьмого скликання, і дев'ятого скликання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити.

КУБІВ С.І. Дякую, пане Руслан.

Хочу сказати, що Мінекономіки, уряд і Президент України як минулого скликання, і сьогодні повинні працювати разом. Я сьогодні чув кожного вашого виступаючого. А де шановні колеги всі заступники міністрів і міністри, які сьогодні повинні слухати і приймати ті чи інші рішення по інноваційній політиці?

Третє. Хочу сказати, що конкурентність української економіки, яка сьогодні носить все-таки сировинний придаток, ми повинні змінити ринки, ми повинні формувати ланцюг додаткової вартості, інновації продукції і технологій, які повинні бути.

Я буквально ще хвилинку, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, ще хвилинку дайте завершити тоді.

КУБІВ С.І. Я хочу сказати, що високотехнологічні сектори економіки в валовій продукції мають 50-63 відсотки додаткової вартості. Ми базуємося на сьогоднішній день на 25. Національна стратегія інтелектуальної власності і законодавча база дозволять стимулювати ефективне створення і впровадження охоронних об'єктів права інтелектуальної власності.

Всесвітня організація торгівлі теж добре співпрацює. І сьогодні пан Кучеренко на прикладі чітко показав, що підписання з ЄС 1994 року не повинні прискорювати, ми повинні захищати власний інтелект, власну продукцію, власну інновацію.

І саме головне, відкриття ринку Німеччини і Америки по трудовій міграції сьогодні ставить питання, що ми повинні прискорити і законодавчо врегулювати.

Дякую, пане голову. Дякую кожному з вас. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Запрошую до слова першого заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій народного депутата України Лукашева Олександра Анатолійовича.

17:29:31

ЛУКАШЕВ О.А.

Шановний пане голову, шановні присутні! Лукашев Олександр, народний депутат, 113 округ, Луганщина. Хотів би перш за все подякувати організаторам за створення цього чудового майданчику для наукової кваліфікованої компетентної дискусії з проблематики інтелектуальної власності в Україні.

Я представляю Комітет з питань освіти, науки та інновацій. І хоча на сьогодні питання, пов'язані з інтелектуальною власністю, вилучені з предмету відання нашого комітету, проте ми і надалі будемо опікуватись і долучатись до всіх заходів, які стосуються безпосередньо освітянських, наукових, інноваційних аспектів у царині інтелектуальної власності.

Хотів би підкреслити, що Україна зацікавлена у розбудові конкурентоздатної економіки. І в цьому сенсі на інтелектуальну власність покладаються великі очікування. Адже саме нематеріальні активи сьогодні і надалі відіграватимуть ключову роль в інноваційному розвитку, креативному напрямку розвитку людства. У доповіді Всесвітньої організації інтелектуальної власності 2017 року, присвяченій нематеріальним активам у глобальних ланках створення вартості, наведені дані продемонстрували, що саме нематеріальний актив складає майже третину всієї вартості промислової продукції, яка продається у світі. Це означає, що загальний дохід від нематеріальних активів в період з 2004 по 2014 роки виріс на 75 відсотків, а в абсолютних цифрах це складає майже 6 трильйонів доларів США. І ці фінансові показники постійно зростають і, дійсно, це свідчення того, що саме нематеріальний актив на сьогодні майже вдвічі перевищує складову різних матеріальних форм у складі собівартості.

В Україні останні роки реалізується ціла низка проектів Європейського Союзу, Світового банку, Європейської економічної комісії ООН різних держав-членів Європейського Союзу спрямовані на перезавантаження і інноваційної моделі розвитку трансферів технологій і, зокрема, інтелектуальної власності. Тому я хотів би наголосити на тому, що питання, пов'язані із завершенням законодавчої інституційної та судової реформи у сфері інтелектуальної власності є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А. І, до речі, великі очікування покладаються на прийняття проекту Закону № 2255, який дозволить сформувати, завершити формування інституційної моделі і запустити нарешті роботу Національного офісу інтелектуальної власності.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова першого заступника голови Комітету Верховної Ради з питань інтеграції України з Європейським Союзом, народного депутата України Вадима Сергійовича Галайчука.

17:33:23

ГАЛАЙЧУК В.С.

Дякую, пане голову.

Шановні присутні, я також вдячний організаторам за організацію цього заходу і за мудре рішення – дати можливість нам, народним депутатам, урядовцям спочатку послухати уважно експертів і потім зробити висновки з того, що ми почуємо.

Сьогодні багато прозвучало дуже хороших рекомендацій, дуже правильних таких вимог до уряду, до парламенту стосовно того, як нам правильно, що нам треба робити, як нам правильно досягти мети, побудови ефективної системи охорони інтелектуальної власності в Україні.

Я хотів би зупинитися на питанні створення Вищого інтелектуального суду як тієї, напевно, вершини цієї піраміди з відповідних органів, які повинні забезпечити досягнення цієї задекларованої мети. Сьогодні вже неодноразово згадувалося те, що необхідно завершити процес створення цього суду в Україні як одне з таких першочергових завдань. Цьому процесу вже 2 роки, ми вже чули сьогодні, що після видання відповідного указу Президента були проведені певні дії. Більше 148 кандидатів пройшли іспити, відібрано 63 кандидати для проведення співбесіди, було проведено співбесіди більш ніж з 40 кандидатами.

В подальшому Вища кваліфікаційна комісія суддів також оголошувала конкурс на заміщення ще 9 вакантних посад вже в Апеляційній палаті цього суду. В межах цього конкурсу теж було проведено тестування з більш 50 кандидатів, з яких 38 були допущені до подальшого написання і написали відповідні практичні роботи. Тобто за 2 роки проведено величезний такий комплекс заходів, який якраз і був направлений на те, щоб якомога швидше надати можливість цьому суду функціонувати і забезпечити оту от мету – створити повноцінну систему захисту інтелектуальної власності в Україні.

Сьогодні... і раніше, і сьогодні вже звучали ідеї про те, що є ініціатива ну такого розширення компетенції цього суду, а саме створення Вищого інтелектуального суду і суду з питань економічної конкуренції. На моє глибоке переконання, ми таким чином ну в певній мірі забуксуємо отой от процес створення цього суду, тому що ну фактично ми змушені будемо почати цей процес з самого початку. І довго можна дискутувати, і я впевнений, що ми це будемо робити з нашими колегами стосовно того, які компетенції цього суду все-таки повинні бути, але на моє глибоке переконання, нам варто було би зараз зосередитися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити.

ГАЛАЙЧУК В.С. Зосередитися на процесі завершення створення цього суду, а вже потім говорити про або, можливо, створення іншої судової інстанції, вже тієї, яка буде функціонувати саме в питаннях захисту економічної конкуренції, або розширення компетенції цього суду. Тому поле для дискусії є. Я вдячний ще раз експертам за висловлені думки і впевнений, що ми з колегами візьмемо, візьмемо всі ці експертні поради до роботи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олександрю Анатолійовичу Качурі. Будь ласка, Олександр Анатолійович.

17:37:19

КАЧУРА О.А.

Всім доброго дня! Дуже приємно бачити вас тут, коли ви сидите на місцях, тому що парламентарям трошки цього не вистачає, вони тут ходять, по телефону розмовляють, каву п'ють. Там один наш колега навіть поїв під час пленарного засідання.

Хотів би почати мою промову з запитання. Як ви вважаєте взагалі, чи порушуються у нас права інтелектуальної власності в країні? Підніміть руку хто вважає, що так. Є люди, які вважають... Давайте, хто – за? Ну бачу, що абсолютна більшість точно.

Ця трибуна, цей мобільний телефон, система "Рада" – все, що ми бачимо навколо, це все інтелектуальної власності, однозначно.

І виходить якийсь отакий абсурд, що ми маємо в нашій країні, мали завжди таких людей як Сікорський, Патон, Корольов. Зараз найпотужніші в світі стартапи саме з українськими коренями, але вони чомусь реєструються та платять податки в інших країнах, створюють там додану вартість, створюють там робочі місця.

Що ж не так, що ми робимо не так, як влада, і що нам необхідно зробити? Для цього ми сьогодні зібралися, щоб це питання обговорити. Я зіштовхувався неодноразово, коли працював адвокатом, і в нашу компанію часто зверталися стартапи, інтелектуальні права яких порушувалися. Що можна в такому випадку зробити. Можна написати претензію, яку відповідач або ваш опонент, який порушує інтелектуальні права, він просто її не отримає.

Можна написати заяву в Антимонопольний комітет України, коли ваші права порушуються. Антимонопольний комітет відповість вам у такий от десяток таких шаблонних якихось фраз про те, що ваша заява не відповідає нормативам. І взагалі вони на регіональне управління антимонопольне направлять і там будуть розбиратися. Знову – ні.

Судова інстанція. Та поки будуть суди розглядати роками справи про інтелектуальну власність, в принципі, ваше ноу-хау буде вже нікому не потрібне. І китайська компанія, вона зараз зробить таких тисячу ай-фонів, десять тисяч, мільйон, поки держава Україна вас захистить як власника цих інтелектуальних прав.

Тому найголовніше, що ми повинні зараз зробити як народні депутати, міністри, – не просто поговорити зараз, а створити робочу групу з представників індустрії, з науковців, з представників громадського сектору, і не робити нам зараз таку адженду свою, по якій ми будемо рухатися. Що ми повинні зробити? Десять додати повноважень або зобов'язати Антимонопольний комітет, те, про що сьогодні говорили, – окремий суд про інтелектуальну власність, теж правильно. незрозуміла також ситуація є, хто збирає авторські права. От мені Олег Винник каже: "Ти знаєш, Саша, в мене збирають..."

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити.

КАЧУРА О.А. 10 секунд. "За мої пісні хтось збирає кошти.

Я не знаю, хто це". Це питання також до правоохоронних органів і до органів контролю.

Тому давайте об'єднуватися. Ми зовсім інші люди. Ми будемо робити все для того, щоб інтелектуальна власність в країні була захищена і до нас приходив інвестор, і він зацікавлений був не в Білорусі будувати поряд нашого сусіда технопарку, а під Києвом, створювати робочі місця і платити податки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я запрошую до слова голову підкомітету з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин у межах територій забудови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Ганну Вячеславівну Бондар. Бачите, яка довга у вас посада, що ви встигли підійти. Будь ласка.

17:41:20

БОНДАР Г.В.

Дякую, пане голово.

Шановні колеги, шановні українці, я би хотіла підняти 5 таких актуальних питань щодо захисту прав інтелектуальної власності, про що сьогодні вже говорили, а щось, якась інформація буде нова.

Ну, по-перше, необхідно дійсно завершити створення спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності. Тут я не буду зупинятися, про це сьогодні багато говорили.

Друге питання - це боротьба з контрафактною продукцією. Створювати і розповсюджувати контрафактну продукцію в Україні сьогодні не дуже дорого. За статтею 229 Кримінального кодексу штрафи складають від 17 до 34 тисяч гривень. До того ж вони накладаються тільки в тому випадку, якщо правовласник зможе довести завдану шкоду у значному розмірі внаслідок дій порушника.

Що необхідно? Мені здається, що необхідно посилення кримінальної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, посилення санкцій статті 229 Кримінального кодексу України і встановлення вимог щодо знищення контрафактної продукції.

Третє. Боротьба з патентним тролінгом. В останні роки патентний тролінг став звичним явищем. Внаслідок недосконалості законодавства деякі заявники допускають зловживання правами та одержують охоронні документи на очевидні та не нові рішення, пристрої та товари. Ну, наприклад, вішалки для одягу, зубочистки, гумові перчатки тощо. Патенти на промислові зразки та корисні моделі видаються на підставі формальної експертизи без проведення експертизи по суті. Після видачі такого патенту скасувати його можливо тільки в

судовому порядку, але навіть в такому разі "патентний троль" не несе жодної відповідальності за зловживання. Необхідно прискорити прийняття законопроектів 1199 та 2258, які сьогодні вже зареєстровані у Верховній Раді України, і запроваджують процедуру post-grant opposition і можливість стягнення з порушника компенсації від 10 до 50 тисяч мінімальних заробітних плат.

Четверте. Необхідно запровадити визначення строків проведення експертизи під час видачі охоронних документів на торговельні марки, яке наразі відсутнє. Це призводить до підстав на зтягнення розгляду заявок з боку Укрпатенту та неотримання правовласниками охоронних документів. Доцільним є визначити чіткі та прозорі строки проведення експертизи шляхом внесення відповідних змін до Закону України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг".

І, нарешті, п'яте, що стосується професійної діяльності архітекторів і містобудівників. Необхідно законодавче регулювання процедур публічних закупівель в сфері архітектурного проектування, пов'язане із захистом авторських прав проектувальників при розробці подальших стадій проектування. Сьогодні публічний замовник для визначення генерального проектувальника перших стадій проектування користується процедурою "відкриті торги" при закупівлі. При замовленні подальших стадій робочої документації з огляду на неврегульованість даного питання замовник знову виходить на відкриті торги, хоча пріоритетне право за Законом України "Про архітектурну діяльність" та "Про авторське право і суміжні...".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити, 30 секунд.

БОНДАР Г.В. Дякую.

Належить авторам попередніх стадій. Таким чином, права авторів проектів грубо порушуються. Те саме відбувається і навіть при коригуванні проекту. І замовники, і проектанти стають фактично учасниками певного фарсу, де всі розуміють, що відбувається, однак за законодавче не врегулювання мають виходити знову на відкриті торги.

Також є проблеми із замовленням проектної документації за результатами архітектурних конкурсів в окремих випадках, коли, наприклад, переможець є іноземцем або переможцем є авторський колектив і таке інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Два слова.

БОНДАР Г.В. Це потребує врегулювання на рівні Закону України "Про архітектурну діяльність", "Про публічні закупівлі" і "Про авторське право і суміжні права".

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я запрошую останнього доповідача, це члена Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Ольгу Анатоліївну Стефанишину.

17:45:33

СТЕФАНИШИНА О.А.

Доброго дня, шановні колеги! Сьогодні ми говоримо про захист прав на інтелектуальну власність. Але я би хотіла всіх нас закликати подивитися на цю проблему з точки зору простого пацієнта і системи охорони здоров'я. Я сьогодні вам принесла таку коробочку. Це препарат, який вживають ВІЛ-позитивні люди щодня. Вони мені це передали і просили показати вам. Цей препарат коштує у світі 15 центів, а в Україні він коштує 53 центи – більше ніж в 3 рази дорожче сьогодні цей препарат коштує хворим людям. І так ми будемо ще платити за цей препарат 7 років. Бо патент на цей препарат в Україні триває до 2026 року, на відміну до Євросоюзу, де він вже вичерпав свій патент в 2016 році.

Знаєте, чому так відбувається? Тому що в Україні виробники зловживають патентним законодавством. На цей препарат сьогодні в Україні, як і на багато інших від тяжких захворювань, таких, як онкологія, гепатити і так далі, діють "вічно зелені" патенти. На цей конкретно препарат є 2 вторинних патенти, на температурність і форму лікарського засобу та на спосіб лікування. Це не є інновацією. Це є зловживання патентним законодавством в Україні. 135 мільйонів доларів Україна переплачує за цей препарат під час дії патенту. Для того, щоб ви зрозуміли, за ці гроші 5 років можна лікувати всіх онкохворих дітей в Україні.

Тому я би хотіла закликати всіх нас, ухвалюючи українське законодавство і зміни до нього, витримувати баланс. По-перше, захищати дійсно чесного виробника і права на інтелектуальну власність. А з іншого боку попереджати зловживання, внаслідок яких сьогодні страждають українські пацієнти.

Щоб усунути проблему з маніпулюванням патентним законодавством, ми разом з колегами фракції "Голос" зареєстрували проект Закону 2089, який поки що, на жаль, не дійшов до парламентської зали. Але також ми вивчили і ініціативи колег по парламенту. І проекти законів 2259, 1199, в яких також є схожі норми.

Лише наш законопроект передбачає право на отримання патентів лише інноваційним лікарським засобам, які вийшли на ринок України продовж року від першого виходу в світі. Це відповідає вимогам Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та запроваджує сертифікати додаткової охорони винаходів. Ми насправді підтримуємо всі ініціативи наших колег, які спрямовані на пріоритет прав пацієнтів, на захист життя і здоров'я українців, бо стратегічною ціллю держави, безперечно, є люди, а не надприбутки фармацевтичних компаній.

І так вважаємо за необхідне зазначити в рекомендаціях сьогоднішніх парламентських слухань необхідність імплементації гнучких положень Угоди ТРІПС...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте завершити, будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А. ...та Дохійської декларації про Угоду ТРІПС та громадське здоров'я до національного законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Концепція пріоритету інтересів суспільства над майновими інтересами закладена в проекті Національної стратегії розвитку інтелектуальної власності, яка сьогодні обговорюється, також має бути врахована і закріплена в Рекомендаціях сьогоднішніх парламентських слухань.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я надаю слово народному депутату Роксолані Андріївни. Будь ласка. А? Для заключного слова, звичайно, і відповіді на запитання, якщо вони будуть.

17:49:20

ПІДЛАСА Р.А.

Щоб ви не думали, шановні колеги, що у мене просто є два виступи. Це все ж таки від комітету заключне слово, яке буде стосуватися найважливішого – наших парламентських рекомендацій.

По-перше, хочу вам подякувати за те, що ви присвятили свій час обговоренню побудови ефективної системи інтелектуальної власності, тому що в процесі розробки політик для уряду та народних депутатів важливо не тільки слухати, але і чути тих, хто буде користуватися цією політикою. І я дуже рада, що у нас була сьогодні така можливість.

По-друге, дійсно, за результатами парламентських слухань Комітет економічного розвитку сформулює рекомендації, які будуть розглянуті та, сподіваюсь, ухвалені на засіданні Верховної Ради... *(Не чути)* ...Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на 2020-2025 роки. Ця стратегія, ви знаєте, ви чули сьогодні, визначає візію національної системи інтелектуальної власності, стратегічні цілі та шляхи їх досягнення, і Національна стратегія насправді має бути ухвалена в найкоротші строки. Завдання уряду ж буде забезпечити її ефективну реалізацію, вже починаючи з 1 січня 2020 року. Щоб в нас не було такого, що в 2021 році ухвалюється стратегія, яка починається в 20-му році.

Ми також закликаємо офіційно Вищу кваліфікаційну комісію суддів завершити конкурс із відбору кандидатів у судді ІР-суду. Ми сподіваємось, звісно, на чесний, неупереджений та ефективний конкурс, завдяки якому нарешті запрацює спеціалізований суд з питань інтелектуальної власності.

Ми будемо рекомендувати народним депутатам ухвалити законопроект щодо завершення інституційної реформи у сфері інтелектуальної власності та створення ефективного і прозорого фахового національного органу. Тут насправді у нас буде достатньо свободи чи це буде законопроект 2255, чи це буде законопроект 2255-1, ми не можемо вказувати народним депутатам, за що їм голосувати, але завдання уряду в будь-якому випадку буде швидко реалізувати законодавчі зміни та створити очікуваний ринком національний орган інтелектуальної власності.

Ми будемо наполягати нарешті на запуску реформи управління майновими правами правовласників у сфері захисту авторського та суміжних прав, тому що сьогодні ви чули неодноразово, говорили про це автори та виконавці музичних творів, в нас нарешті мають нормально запрацювати організації колективного управління. І ми сподіваємося, що в найближчі тижні Мінекономрозвитку акредитує організації колективного управління, які представляють правовласників.

Ми рекомендуватимемо уряду невідкладно подати на розгляд парламенту нову редакцію Закону про авторські та суміжні права, яка би задовольняла інтереси як правовласників, так і споживачів українського контенту, тому що чинна редакція, ви чудово знаєте, була ухвалена в 2001 році і вже морально безнадійно застаріла.

Ми будемо рекомендувати уряду, звісно ж, посилити боротьбу з контрафактом та піратством, тому що жоден найкращий законопроект не має ніякого значення, якщо він не виконується і уряд та правоохоронні органи не слідкують за дотриманням цього закону.

На завершення я хочу нагадати лише те, що якби не захист права інтелектуальної власності, який у Великобританії був вже розвинений в XVII столітті, світ міг би ніколи не побачити такі видатні винаходи, як парова машина, а індустріальна революція не відбутись. Тому, якщо ми чекаємо на третю індустріальну революцію в Україні, саме час зайнятися і парламентарям, і уряду належним захистом прав інтелектуальної власності.

Ми будемо чекати на усі ваші пропозиції та врахуємо більшість з них у рекомендаціях за результатами парламентських слухань. Дякую.

17:53:44

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ну, насамперед я хотів би подякувати кожному з вас за таку гарну професійну дискусію, за те, що ми мали можливість принаймні висловитись, вислухати один одного. Я щиро сподіваюсь, що все що сьогодні було напрацьовано, воно ляже в основу тих змін, які будуть напрацьовуватись далі парламентом України.

Крім цього, я хотів би підкреслити ще раз, що я приємно вражений тому, що всі ми усвідомлюємо, що право інтелектуальної власності ще часів Йоганна Гетенберга, винахідника першого друкарського станка, і право інтелектуальної власності часів Стіва Джобса повинні бути два різних права інтелектуальної власності. Тому ми повинні не просто давати якісне законодавство, а законодавство, яке сьогодні відповідає світовим тенденціям в сфері охорони права інтелектуальної власності.

Крім цього, я хотів би ще раз підкреслити, що ми повністю зацікавлені в тому, щоб все, що було сказано чи, можливо, не сказано в цій залі, воно збереглося. Тому я попрошу усі доповіді, які напрацьовані, оголошені чи не оголошені, вони були передані до секретаріату Комітету з питань економічного розвитку для врахування при напрацюванні остаточного тексту рекомендацій.

Крім цього, через декілька днів буде оприлюднена стенограма слухань, де будуть міститися також і непроголошені виступи, а згодом у парламентському видавництві вийде збірник, до якого будуть включені всі виступи та надані вами інформаційні аналітичні матеріали.

Тому ще раз дозвольте мені, в першу чергу, подякувати всім вам, кожному з вас, кожному, хто долучився своєю присутністю, своїм словом, своєю дискусією до даних парламентських слухань.

Я хочу окремо подякувати комітету за те, що вони спромоглися на високому рівні провести ці парламентські слухання, де була надана можливість кожному стейкхолдеру висловити свої побажання: і науковцю, і автору, і патентному повіреному, і володільцю інших прав інтелектуальної власності. Тому мені здається, що тільки в такій плідній дискусії ми можемо народити справді істину.

Я ще раз хочу подякувати кожному з вас, привітати, кого я не буду бачити, з прийдешніми святами. Нехай все у вас вдається гарно в новому році. І я глибоко переконаний, що парламент цього скликання він дасть суттєвий поштовх для розвитку інтелектуальної власності в Україні, тому що кожен українець – це інтелектуал, а, значить, там є кого оберігати. Дякую.